

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Τρίτη Εστιασμένη Μελέτη 2013

**Αναγνώριση Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων σε
Διαδικασίες Διεθνούς Προστασίας (Άσυλο) και
Αναγκαστικής Επιστροφής**

Κοινό Πρότυπο

*Η Τρίτη Εστιασμένη Έρευνα 2013 συγχρηματοδοτείται από την ΕΕ και το Ελληνικό
Υπουργείο Εσωτερικών στο πλαίσιο του ΕΔΜ*

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την Ομάδα Εργασίας του Εργαστηρίου Μελέτης της Μετανάστευσης και της Διασποράς (ΕΜΜΕΔΙΑ) του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

Διευθυντής ΕΜΜΕΔΙΑ, Καθηγητής Κόντης Αντώνιος

Συντονισμός, επίβλεψη και διασφάλιση ποιότητας της μελέτης, συγγραφή Ενημερωτικού δελτίου (εθνικής συνεισφοράς) και Περίληψης (Εκθεση Σύνθεση).

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Δρ. Βογιατζή Μαρία

Συγγραφή, μετάφραση και επιμέλεια ενότητας 1

Δρ. Παπακωνσταντής Μάρκος

Συγγραφή, μετάφραση και επιμέλεια των ενότητων 4, 5 και 6

Υπ. Διδ. Μπουσίου Αλεξάνδρα

Συγγραφή, μετάφραση και επιμέλεια ενότητων 2 και 3

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία τους την Ομάδα Παραλαβής και Αξιολόγησης της Μελέτης (ΟΠΑΜ) του Εθνικού Σημείου Επαφής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης:

α) Βιτσεντζάτο Αθανάσιο

β) Κασνακούδη Σωτηρία

γ) Αποστολοπούλου Σπυριδούλα

Ευχαριστούμε επίσης για την συνεργασία και τη συνεισφορά πληροφοριών στην έρευνα αυτή το Υπουργείο Εσωτερικών, την Υπηρεσία Ασύλου, το Τμήμα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων/Υποδιεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής της Ελληνικής Αστυνομίας, την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, το Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τον Εθνικό Συντονιστικό Μηχανισμό για την Παρακολούθηση και την Καταπολέμηση της Παράνομης Διακίνησης Ανθρώπων/Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης (ΕΔΜ) θεσπίστηκε το 2003, αρχικά ως προπαρασκευαστική δράση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχοντας σκοπό την παροχή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα κράτη-μέλη αντικειμενικών, αξιόπιστων, συγκρίσιμων, επικαιροποιημένων και ενημερωμένων δεδομένων για τη μετανάστευση και το άσυλο, ώστε να στηριχτεί η χάραξη της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατ' επέκταση των οικείων εθνικών πολιτικών στους τομείς αυτούς. Ακολούθως, το Συμβούλιο της ΕΕ, το 2008, με την υπ' αριθμ. 381/2008/ΕΚ Απόφαση, ίδρυσε το ΕΔΜ, ως μόνιμη πλέον δομή, η οποία θα λειτουργεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τη συμμετοχή των κ-μ με σκοπό την επίτευξη των ανωτέρω στόχων.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το EMN και τις εργασίες του, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα:

<http://emn.intrasoft-intl.com/html/index.html>

ή στον ελληνικό ιστότοπο:

<http://emn.ypes.gr>

Στοιχεία επικοινωνίας με το Ελληνικό Σημείο Επαφής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης:

Υπουργείο Εσωτερικών

Γενική Γραμματεία Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής

Γενική Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης

Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής

Τμήμα Μεταναστευτικής Πολιτικής

Ευαγγελιστρίας 2

105 63 Αθήνα

Τηλ 213 136 1308

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: emn@ypes.gr

© 2013, Υπουργείο Εσωτερικών. Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα.

Αυτή η μελέτη πραγματοποιήθηκε με την οικονομική ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Υπουργείου Εσωτερικών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης. Τα περιεχόμενα της έρευνας αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συγγραφέα. Σε καμία περίπτωση η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Υπουργείο Εσωτερικών δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται από τρίτους.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Πίνακας Περιεχομένων

Ακρόνυμα

Ενημερωτικό Δελτίο

Περίληψη

Ενότητα 1: Άδειες παραμονής, καθεστώτα προστασίας και εθνικά προγράμματα που απευθύνονται σε θύματα εμπορίας ανθρώπων στα κράτη μέλη της ΕΕ

Ενότητα 1: Εντοπισμός, αναγνώριση και παραπομπή θυμάτων εμπορίας στα πλαίσια διαδικασιών Διεθνούς Προστασίας (Ασύλου)

Ενότητα 2: Εντοπισμός, αναγνώριση και παραπομπή των θυμάτων κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής

Ενότητα 3: Εντοπισμός, αναγνώριση και παραπομπή των θυμάτων από άλλους συναφείς φορείς

Ενότητα 4: Εκπαίδευση

Ενότητα 5: Στατιστικά Στοιχεία

Ενότητα 6: Συμπεράσματα

Πηγές / Βιβλιογραφία / Συνεντεύξεις

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Ακρόνυμα

Γ.ΕΘ.ΕΙΣ.	Γραφείο Εθνικού Εισηγητή
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΚΑ	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΕΜΠ	Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς/Παραπομπής
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΑΣΟ	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης του Ασύλου
ΔΟΜ	Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
ΜΚΟ	Μη κυβερνητική οργάνωση
ΟΑΣΕ	Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΤΗΒ	Trafficking in Human Beings
ΦΕΚ	Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΥΑ ΟΗΕ	Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες
ΥΠΕΞ	Υπουργείο Εξωτερικών
UN GIFT	United Nations Global Initiative for Fighting Human Trafficking
UNODC	United Nations on Drugs and Crime

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

EMN ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗ ΜΕΛΕΤΗ 2013

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Εθνική Συνεισφορά

Η Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, είναι κυρίως χώρα προορισμού και διέλευσης για θύματα εμπορίας ανθρώπων. Τα τελευταία χρόνια καταγράφεται μια ανερχόμενη δυναμική στην αντιμετώπιση του προβλήματος με σημαντική ενίσχυση του νομοθετικού πλαισίου τόσο στην εξάρθρωση δικτύων διακίνησης και εκμετάλλευσης και στη σύλληψη των δραστών, όσο και στον τομέα της προστασίας και της αρωγής των θυμάτων. Μάλιστα κατά τον χρόνο διεξαγωγής της έρευνας, ετέθη σε δημόσια διαβούλευση και ψηφίστηκε ο Ν. 4198/2013 «Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις»¹, με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2011/36/ΕΕ.

Στα αναγνωρισμένα θύματα εμπορίας ανθρώπων με Πράξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών χορηγείται άδεια διαμονής είτε αυτά συνεργάζονται με τις διωκτικές αρχές είτε όχι. Τα προβλήματα που παρουσιάζονται σήμερα όσον αφορά στην αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας και αναγκαστικών επιστροφών εντοπίζονται κυρίως στην απουσία θεσμοθετημένων μηχανισμών και δεικτών εντοπισμού των θυμάτων, στην έλλειψη εξειδικευμένων πρωτοκόλλων εντοπισμού για τους ανήλικους και τις γυναίκες, στην απουσία αυτεπάγγελτου ελέγχου στην περίπτωση θυμάτων που υπόκεινται σε επιστροφές βάσει του Κανονισμού του Δουβλίνου και σε όσους έχει απορριφθεί το αίτημα διεθνούς προστασίας και βρίσκονται σε διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής.

Συγκεφαλαιωτική Έκθεση

Η Ελλάδα ως νοτιοανατολικό σύνορο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά την κύρια πύλη εισόδου παράνομων μεταναστών, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων επιθυμεί να διέλθει του εδάφους της προκειμένου να κατευθυνθεί στα υπόλοιπα κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως εκ τούτου αποτελεί και χώρα προορισμού και διέλευσης για θύματα που διακινούνται με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τον εξαναγκασμό σε εργασία. Το φαινόμενο αυτό αυξάνεται όσο αυξάνεται η είσοδος των παράνομων μεταναστών στη χώρα και η δυσκολία καταστολής του τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Η ελληνική νομοθεσία αναφορικά με την πρόληψη, καταστολή και τιμωρία του εγκλήματος, αλλά και τον εντοπισμό, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων άρχισε να εξελίσσεται σταδιακά από τις αρχές της δεκαετίας του 2000.

Σε ένα αρχικό στάδιο δημιουργήθηκε το κατάλληλο νομικό πλαίσιο με την αναθεώρηση των

¹ Ν. 4198/2013 (ΦΕΚ Α', 4198/11.10.2013) «Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις». Οδηγία 2011/36/ΕΕ "για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου", διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:EL:PDF>

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

σχετικών άρθρων του Ποινικού Κώδικα και την ειδική αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης με την ψήφιση του Ν. 3064/2002² για την «Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγής στα θύματα των πράξεων αυτών» και του Π.Δ. 233/2003 για την «Προστασία και αρωγή στα θύματα των εγκλημάτων των άρθρων 323, 323 Α, 349, 351, και 351 Α του Ποινικού Κώδικα, κατά το άρθρο 12 του ν. 3034/2002 / ΦΕΚ Α' 248». Επιπρόσθετα σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 7 του Ν. 2910/2001³ χορηγείτο άδεια διαμονής σε θύματα εμπορίας η οποία επέιχε θέση άδειας εργασίας, ήταν εξάμηνης διάρκειας και μπορούσε να ανανεωθεί μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

Τα ανωτέρω νομοθετήματα αποτέλεσαν τα πρώτα ορθά βήματα στη συνολική προσπάθεια πάταξης της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων, την οποία ήρθε να συμπληρώσει η ψήφιση του νόμου 3386/2005 για την «Είσοδο, διαμονή και κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια», όπου υφίσταται ειδικό κεφάλαιο για τη χορήγηση των αδειών διαμονής σε θύματα εμπορίας σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της κοινοτικής Οδηγίας 2004/81/ΕΚ της 29ης Απριλίου 2004.

Έτσι, από την αρχική αντιμετώπιση του φαινομένου ως μια επιπλέον μορφή οργανωμένου εγκλήματος, το νομοθετικό πλαίσιο σταδιακά ενισχύθηκε και εξειδικεύτηκε με αποτέλεσμα σήμερα να μην επικεντρώνεται αποκλειστικά στην τιμωρία των δραστών, την πρόληψη του εγκλήματος και τη διευθέτηση του νομικού καθεστώτος του θύματος αλλά να στοχεύει και στη χορήγηση δικαιωμάτων καθώς και στην παροχή διαφόρων υπηρεσιών προστασίας και αρωγής στα θύματα/ πιθανολογούμενα θύματα. Στο πλαίσιο της βελτίωσης της υπάρχουσας νομοθεσίας αλλά και της εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο ψηφίστηκε ο Ν. 4198/2013 με το οποίο ενσωματώνεται η Οδηγία 2011/36 ΕΕ “για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου”.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το θύμα εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα δύναται να αποκτήσει άδεια διαμονής, εφόσον έχει επίσημα αναγνωριστεί με Πράξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών, της μοναδικής αρχής που είναι αρμόδια να αποδώσει αυτόν τον χαρακτηρισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ' του ν. 3386/2005, με το οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία 2004/81/ΕΚ, της 29ης Απριλίου 2004, «σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται σε υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές».

Εάν το θύμα δεν συνεργάζεται με τις δικαστικές αρχές επιτρέπεται η χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους κατόπιν απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών με την προϋπόθεση ότι-δεν υφίσταται κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44, παρ. 1^α Ν.3386/2005.

² Ν. 3064/2002, (ΦΕΚ Α' 248/15.10.2002) «Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγής στα θύματα των πράξεων αυτών».

³ Ν. 2910/2001, (ΦΕΚ Α' 91/2.5.2001) «Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις».

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Επισημαίνεται ότι ο Ν. 3386/2005 δεν έχει εφαρμογή στους πρόσφυγες και στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για διεθνή προστασία, (άρθρο 2). Επομένως προκειμένου ο αιτών άσυλο να μεταβεί στη διαδικασία για χορήγηση άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να παραιτηθεί από την αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει υποβάλλει ή να έχει λάβει τελεσίδικη απορριπτική απόφαση (άρθρο 33 ΠΔ 113/2013).⁴

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων δύνανται να εντοπιστούν και να αναγνωριστούν κατά την παραμονή τους στα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής, κυρίως από τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στο χώρο, κατά την καταγραφή του αιτήματός τους σε περιφερειακό γραφείο ασύλου, κατά τη συνέντευξή τους για την παροχή διεθνούς προστασίας, και κατά την προσφυγή κατά της απορριπτικής απόφασης σε πρώτο βαθμό ή από την κατάθεση συμπληρωματικών εγγράφων. Για να διευκολυνθεί ο εντοπισμός και η αναγνώριση των θυμάτων όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στις ανωτέρω διαδικασίες εκπαιδεύονται από αρμόδιες εθνικές αρχές και διεθνείς οργανισμούς. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επιμόρφωση σχετικά με τις ιδιαιτερότητες των ανηλίκων, αλλά και στις ανάγκες των παιδιών, των γυναικών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων.

Στις περιπτώσεις που υπάρξουν ενδείξεις για παρουσία θύματος εμπορίας ανθρώπων η αρμόδια αρχή προβαίνει σε έλεγχο. Η ίδια υποχρέωση υφίσταται και όταν ο αιτών δηλώσει είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω δικηγόρου ή ΜΚΟ ότι αποτελεί θύμα εμπορίας ανθρώπων. Εάν το αίτημα εξεταστεί θετικά από την αρμόδια αρχή ο αιτών θα αποκτήσει δικαίωμα υπαγωγής στις διατάξεις του Ν. 3386/2005 ως θύμα εμπορίας είτε θα του αναγνωριστεί το δικαίωμα ασύλου ή επικουρικής προστασίας από την Υπηρεσία Ασύλου σε πρώτο βαθμό ή την Επιτροπή Προσφυγών σε δεύτερο.

Για τον εντοπισμό και την αναγνώριση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων δεν έχει υιοθετηθεί κάποιος συγκεκριμένος μηχανισμός στην Ελλάδα. Αρχικά όλοι οι διαμένοντες σε Κέντρα Πρώτης Υποδοχής ενημερώνονται για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους (άρθρο 11, παρ. 1 Ν. 3907/2011)⁵ και εξετάζονται για πιθανές ενδείξεις εμπορίας ανθρώπων. Οι ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στους χώρους υποδοχής εφαρμόζουν ορισμένους δείκτες που διευκολύνουν τους αρμόδιους φορείς στον εντοπισμό των θυμάτων. Εφόσον ένας υπήκοος τρίτης χώρας αξιολογηθεί ως πιθανό θύμα ο επικεφαλής του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής παραπέμπει τα θύματα στον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας.

Για τους ανήλικους και τις γυναίκες θύματα δεν υφίσταται κάποιο ιδιαίτερο πρωτόκολλο που ακολουθείται για τον εντοπισμό και την αναγνώρισή τους σε σχέση με τους υπόλοιπους ενήλικες και τους άνδρες. Για τους ανήλικους ο Έλληνας νομοθέτης θεωρεί την ανηλικότητα ως στοιχείο ευαλωτότητας (άρθρο 11, παρ. 2^α Ν. 3907/2011) απαιτώντας ιδιαίτερες γνώσεις από τους χειριστές που διεξάγουν τις προσωπικές συνεντεύξεις σε αυτούς (άρθρο 11, παρ. 2 ΠΔ 113/2013). Για τις γυναίκες, ο Έλληνας νομοθέτης προβλέπει τη συνέντευξη από γυναίκα

⁴ ΠΔ 113/2013 (ΦΕΚ Α' 146/14.06.2013) «Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα».

⁵ Ν. 3907/2011 (ΦΕΚ Α' 7/26.01.2011) «Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη - μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» και λοιπές διατάξεις».

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

ειδικευμένη υπάλληλο και την παρουσία γυναίκας διερμηνέα. Όταν αυτό δεν καθίσταται εφικτό πρέπει να γίνεται σχετική μνεία των λόγων στην έκθεση που συντάσσεται κατόπιν της προφορικής συνέντευξης.

Για τις περιπτώσεις όπου σύμφωνα με τον Κανονισμό 343/2003⁶ η αρμόδια αρχή αποφασίζει ότι κάποιος άλλο κράτος-μέλος είναι αρμόδιο να εξετάσει ένα αίτημα για διεθνή προστασία και ο αιτών εντοπίζεται ως θύμα ή πιθανό θύμα εμπορίας ανθρώπων, τότε παύει η εφαρμογή των διαδικασιών του Δουβλίνου. Ο έλεγχος αυτός δεν γίνεται αυτεπαγγέλτως αλλά μετά από δήλωση είτε του ίδιου του θύματος είτε άλλων σχετικών φορέων.

Κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής όσων δεν έγινε αποδεκτό το αίτημα για διεθνή προστασία, δεν υπάρχουν θεσμοθετημένοι μηχανισμοί ελέγχου για τον εντοπισμό και την αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Οι αρμόδιες αρχές εξετάζουν μόνο τις περιπτώσεις όπου υπάρχει δήλωση του θύματος ή ενημέρωση από φορέα που έχει γνώση της κατάστασης του θύματος. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι άτομο υπό απέλαση όντως είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, τότε δεν απελαύνεται και είτε αφήνεται ελεύθερο, είτε τοποθετείται σε ξενώνα με μέριμνα της ΜΚΟ που δραστηριοποιείται στο συγκεκριμένο χώρο κράτησης. Σε αντίθετη περίπτωση συνεχίζονται οι διαδικασίες απέλασης.

Συμπερασματικά, η Ελλάδα αναπτύσσοντας το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο και τις απαραίτητες δομές παρουσιάζει μια ανερχόμενη δυναμική στον τομέα της προστασίας και της αρωγής των θυμάτων. Το θύμα παύει να αντιμετωπίζεται ως παράνομος μετανάστης, αλλά ως πρόσωπο του οποίου προσβλήθηκαν θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και πλέον χρήζει αρωγής και προστασίας.

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. [343/2003](#) του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2003 για τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Ενότητα 1

Άδειες παραμονής, καθεστώτα προστασίας και εθνικά προγράμματα που απευθύνονται σε θύματα εμπορίας ανθρώπων στα κράτη μέλη της ΕΕ

Ερ.1 Τι είδους άδεια/ες διαμονής, ειδικά για θύματα εμπορίας ανθρώπων, υπάρχουν στο κράτος-μέλος; (απαριθμήστε εδώ)

Υφίστανται δύο τύποι αδειών διαμονής:

- α) ειδική άδεια διαμονής για θύματα εμπορίας ανθρώπων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 46-52 του Κεφαλαίου Θ' του Ν. 3386/2005 και*
- β) άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 παρ. 1^α του Ν. 3386/2005.⁷*

Ερ1α. Η χορήγηση τέτοιας άδειας διαμονής προϋποθέτει τη συνεργασία με τις αρχές;

Κατά κανόνα αυτό προϋποθέτει συνεργασία με τις αρχές. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, επιτρέπεται η έκδοση Πράξης χαρακτηρισμού από τον Εισαγγελέα ακόμη και όταν το θύμα δεν συνεργάζεται με τις αρχές.⁸

Συγκεκριμένα η ελληνική νομοθεσία προβλέπει τη χορήγηση ειδικής άδειας διαμονής για θύματα εμπορίας ανθρώπων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 46-52 του Κεφαλαίου Θ' του Ν. 3386/2005, σε υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές. Ο τίτλος διαμονής που χορηγείται βάσει των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου είναι ετήσιας διάρκειας και εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών κατά προτεραιότητα χωρίς να απαιτείται καταβολή παραβόλου, κατόπιν σχετικής πράξης της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής από την οποία προκύπτει ο χαρακτηρισμός του υπηκόου τρίτης χώρας ως θύματος των εν λόγω εγκλημάτων, εφόσον δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας και ανανεώνεται έως την περάτωση της ποινικής διαδικασίας με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης. Ο εν λόγω τίτλος δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται στην περίπτωση που ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς και εκουσίως με τους εικαζόμενους δράστες των πράξεων που έχει καταγγείλει ή εάν κριθεί ότι η συνεργασία ή η καταγγελία του θύματος ήταν δόλια ή καταχρηστική ή συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Η ανωτέρω άδεια διαμονής διασφαλίζει στον κάτοχό της δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, σε παροχές ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ψυχολογικής υποστήριξης, καθώς και στις προϋποθέσεις επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης σύμφωνα με την

⁷ Τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 3875/2010 (ΦΕΚ Α' 158/20.9.2010) «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις».

⁸ Άρθρο 1 παρ. 2^α και άρθρο 47 Ν. 3386/2005: «Η Πράξη χαρακτηρισμού εκδίδεται και όταν το θύμα δεν συνεργάζεται με τις δικαστικές Αρχές, σε όσες περιπτώσεις ο ανωτέρω Εισαγγελέας κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι συντρέχουν οι όροι του άρθρου 1, παρ. 2 του ΠΔ 233/2003 ή ότι το θύμα δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειας του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσης του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτό δεν προστατευθεί ή εάν απελαθεί, αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα».

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

ισχύουσα νομοθεσία. Μετά την περάτωση της ποινικής διαδικασίας δίνεται η δυνατότητα χορήγησης στα θύματα εμπορίας άδειας διαμονής για έναν από τους λόγους και υπό τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Ν. 3386/2005.

Η εφαρμογή των ανωτέρω προστατευτικών διατάξεων της νομοθεσίας επεκτάθηκε και για μη συνεργαζόμενα θύματα. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 44 παρ. 1^α του Ν. 3386/2005⁹ δίνεται η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους και σε πρόσωπα που ενώ έχουν χαρακτηριστεί ως θύματα εμπορίας ανθρώπων με σχετική πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, δεν συνεργάζονται με τις διωκτικές αρχές, εξαιτίας κυρίως απειλών που μπορεί να δέχονται στρεφόμενες κατά μελών της οικογένειάς τους, που βρίσκονται είτε στην Ελλάδα είτε στη χώρα καταγωγής τους. Αυτός ο τύπος άδειας διαμονής καλύπτει θύματα εμπορίας ανθρώπων, ακόμα και όταν δεν συντρέχουν οι όροι του ΠΔ 233/2003 ή των άρθρων 46 επ. του Ν. 3386/2005.¹⁰

Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για δύο έτη, μόνο με την προϋπόθεση ότι συνεχίζεται η διερεύνηση της σχετικής ποινικής διαδικασίας. Σε περίπτωση που η διαδικασία αυτή περατωθεί με οποιονδήποτε τρόπο ή τεθεί στο αρχείο, η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λοιπούς λόγους του ίδιου άρθρου, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης του άρθρου 89 παρ. 1 του Ν. 3386/2005 και μόνο εφόσον κριθεί σκόπιμη εκ των γένει περιστάσεων και των στοιχείων του φακέλου ότι συντρέχει εξαιρετικός λόγος προς τούτο.

Ερ1β. Πότε εισήχθησαν στη νομοθεσία;

Η ειδική άδεια διαμονής για θύματα εμπορίας ανθρώπων, όπως ισχύει σήμερα, εισήχθη το 2005 με το Ν. 3386/2005 και ειδικότερα τις διατάξεις του κεφαλαίου Θ (άρθρα 46-52) και τροποποιήθηκε το 2010 με το Ν. 3875/2010. Η άδεια διαμονής για θύματα εμπορίας ανθρώπων για ανθρωπιστικούς λόγους εισήχθη το 2011 με το Ν. 3907/2011.

Με το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο, ήτοι το Ν. 2910/2001 προβλεπόταν η δυνατότητα αναστολής με διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, κατόπιν εγκρίσεως του Εισαγγελέα Εφετών, της απέλασης των αλλοδαπών θυμάτων που βρίσκονταν παράνομα στη χώρα και τα οποία κατήγγειλαν πράξεις προαγωγής στην πορνεία μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέλλθηκαν (άρθρο 44, παρ. 7^α). Σε περίπτωση που αποδεικνυόταν ότι η αλλοδαπή καταγγέλλουσα είχε πέσει θύμα προαγωγής σε πορνεία και γενικότερα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας είχε υποχρέωση να εκδώσει άδεια διαμονής κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 2910/2001 (άρθρο 44, παρ. 7^β). Η αρχική διάταξη του άρθρου 44 παρ. 7 του Ν. 2910/2001 τροποποιήθηκε στη συνέχεια από το άρθρο 34 παρ. 7 του Ν. 3274/2004, έτσι ώστε οι άδειες διαμονής που χορηγούνται στα αναγνωρισμένα θύματα να έχουν εξάμηνη διάρκεια και να επέχουν παράλληλα και θέση αδειών εργασίας.

Ερ.2 Χορηγείται καθεστώς διεθνούς προστασίας (καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας) σε υπηκόους τρίτων χωρών για το λόγο ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων;
Ναι, εφόσον συντρέχουν οι ειδικοί λόγοι της Σύμβασης της Γενεύης για τους Πρόσφυγες και

⁹ Τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 3875/2010 (ΦΕΚ Α' 158/20.9.2010) «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις».

¹⁰ Βλ. αιτιολογική έκθεση Ν. 3875/2010. Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α' 158/20.9.2010. Διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://www.ministryofjustice.gr/site/LinkClick.aspx?fileticket=xjxkOsYg1y4%3d&tabid=142>

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

το εσωτερικό δίκαιο (ΠΔ 141/2013).¹¹ Το γεγονός ότι ένα πρόσωπο χαρακτηρίζεται ως θύμα εμπορίας ανθρώπων δεν οδηγεί σε αυτοδίκαιη χορήγηση διεθνούς προστασίας.

Ερ2α. Εάν ναι, δηλώστε ποια καθεστάτα προστασίας χορηγούνται
Καθεστώς πρόσφυγα και καθεστώς επικουρικής προστασίας, εφόσον πληρούνται οι αντίστοιχες νόμιμες προϋποθέσεις.

Ερ3. Έχει το κράτος-μέλος εθνικό μηχανισμό αναφοράς για θύματα εμπορίας ανθρώπων;

Ναι. Το 2009 συστάθηκε ένας Εθνικός Συντονιστικός Μηχανισμός στο Υπουργείο Εξωτερικών με στόχο το συντονισμό όλων των αρμόδιων αρχών και ΜΚΟ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων κατά της εμπορίας ανθρώπων σε εθνικό επίπεδο.

Ο πρόσφατος Ν. 4198/2013 με τον οποίο εναρμονίζεται η εθνική νομοθεσία με την Οδηγία 2011/36/ΕΕ προβλέπει στο άρθρο 6 τη σύσταση Γραφείου Εθνικού Εισηγητή (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ) και θέτει σε σαφείς βάσεις τον συντονιστικό ρόλο που επιτελούσε άτυπα έως την ψήφιση του Ν. 4198/2013, ο Συντονιστικός Μηχανισμός του ΥΠ.ΕΞ σε συνεργασία με στελέχη συναρμόδιων Υπουργείων, τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και πιστοποιημένες ΜΚΟ, εξασφαλίζοντας την συνεργασία και δικτύωση με Διεθνείς Οργανισμούς, την υλοποίηση ανειλημμένων δεσμεύσεων και την απαραίτητη εξωστρέφεια των εθνικών δράσεων και των πολιτικών.¹²

Ειδικότερα με το Ν. 4198/2013 συνίσταται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την εκπόνηση, το συντονισμό και την εφαρμογή εθνικής στρατηγικής στην αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων στα επίπεδα της πρόληψης, της καταστολής και της δίωξης των δραστών, καθώς και της προστασίας των θυμάτων εμπορίας, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εξωτερικών. Σκοπός και αρμοδιότητες του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή είναι: α) Να συντονίζει όλους τους συναρμόδιους φορείς και τις πιστοποιημένες μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς επίσης και να προωθεί την τακτική τους επιμόρφωση στη διαδικασία αναγνώρισης, εντοπισμού και αρωγής πιθανολογούμενων θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. β) Να μεριμνά, μέσω της οργάνωσης προγραμμάτων επιμόρφωσης, ώστε οι αρχές που είναι επιφορτισμένες με την ποινική έρευνα και δίωξη των αδικημάτων εμπορίας ανθρώπων να τυγχάνουν της κατάλληλης επιμόρφωσης και εξειδίκευσης. γ) Να συνεργάζεται με τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές, με όλους τους εμπλεκόμενους εθνικούς και διεθνείς φορείς, όπως το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, καθώς και με τις πιστοποιημένες μη κυβερνητικές οργανώσεις, με σκοπό τη συλλογή στοιχείων που αφορούν στην εμπορία ανθρώπων. δ) Να σχεδιάζει ή και να υλοποιεί προγράμματα έρευνας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και να αναλαμβάνει δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, σε συνεργασία με τους αναφερόμενους στο παρόν άρθρο φορείς, με σκοπό την αποτροπή της προσφοράς και της ζήτησης υπηρεσιών που αφορούν

¹¹ ΠΔ 141/2013 (ΦΕΚ Α, 152/21/10.2013) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/95/ΕΚ του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (L 304/30.9.2004)».

¹² Συνέντευξη με εκπρόσωπο του Εθνικού Συντονιστικού Μηχανισμού για την Παρακολούθηση και την Καταπολέμηση της Παράνομης Διακίνησης Ανθρώπων/ Υπουργείο Εξωτερικών.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

στην εμπορία ανθρώπων. ε) Να συντάσσει την ετήσια εθνική έκθεση, στην οποία καταγράφονται τα στατιστικά στοιχεία για διαπιστωμένα περιστατικά εμπορίας ανθρώπων και οι εκτιμήσεις σχετικά με τις νέες τάσεις που προκύπτουν από τη μελέτη αυτών και με την οποία ο εθνικός εισηγητής προτείνει μέτρα για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων. Η ετήσια εθνική έκθεση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων υποβάλλεται από τον Υπουργό Εξωτερικών στη Βουλή των Ελλήνων και αποστέλλεται προς τις αρμόδιες εθνικές και διεθνείς αρχές. στ) Να διαβιβάζει στοιχεία της ανωτέρω ετήσιας εθνικής έκθεσης στον Συντονιστή Δράσης κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (Σ.Δ.Ε.) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. ζ) Να εκπροσωπεί τη χώρα στο Δίκτυο Εθνικών Εισηγητών ή ισοδύναμων μηχανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ενότητα 1

Εντοπισμός, αναγνώριση και παραπομπή θυμάτων εμπορίας στα πλαίσια διαδικασιών Διεθνούς Προστασίας (Ασύλου)¹³

Αυτή η ενότητα πρώτα εξετάζει τους μηχανισμούς για τον εντοπισμό και την αναγνώριση θυμάτων εμπορίας στα πλαίσια διαδικασιών για την παροχή διεθνούς προστασίας.¹⁴ Στη συνέχεια εξετάζει πώς τα αναγνωρισμένα θύματα (όχι κατ' ανάγκη επίσημα αναγνωρισμένα) έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη αρωγή και φροντίδα και ειδικότερα, εξετάζει τους μηχανισμούς για συντονισμό και παραπομπή μεταξύ των διαδικασιών.

Όπου χρειάζεται διαχωρίστε μεταξύ πρώτου βαθμού και διαδικασίας προσφυγής.¹⁵

Παρατηρήσεις:

1. Εδώ θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η διαδικασία χορήγησης ασύλου στην Ελλάδα αναμορφώθηκε πρόσφατα με την ίδρυση της Υπηρεσίας Ασύλου (υπηρεσία ανεξάρτητη από την Αστυνομία) και την υιοθέτηση νέων διαδικασιών σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, προκειμένου η χώρα να ευθυγραμμιστεί με τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο και να διορθωθούν οι παθογένειες της διαδικασίας που ίσχυαν έως πρόσφατα. Οι νέες δομές και υπηρεσίες άρχισαν να λειτουργούν τον Ιούνιο 2013 και ως εκ τούτου αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει ικανός όγκος στοιχείων για να εξαχθούν κάποια ασφαλή συμπεράσματα.
2. Δεδομένου ότι τόσο ο Ν. 3907/2011, όσο και το ΠΔ 113/2013 δεν περιλαμβάνουν ορισμό του θύματος εμπορίας ανθρώπων, ισχύει ο ορισμός του Ν. 3386/2005, όπως ισχύει: Άρθρο 1ι: «*Θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη γι' αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη,*

¹³ Η παρούσα ενότητα συμπληρώθηκε με την συνδρομή και την παροχή στοιχείων από την Υπηρεσία Ασύλου και το Υπουργείο Εσωτερικών.

¹⁴ Στην Ιρλανδία κάτι τέτοιο συνεπάγεται ότι θα πρέπει να καλυφθούν και οι δύο διαδικασίες για την προστασία του ασύλου και της επικουρικής, καθώς δεν υπάρχει ενιαία διαδικασία είναι στη θέση τους.

¹⁵ Για παράδειγμα, στην Ιρλανδία, δεν υπάρχει διαδικασία προσφυγής για την επικουρική προστασία, και αυτό αποφασίζεται βάσει των εγγράφων που υποβλήθηκαν. (Οι επιπτώσεις της απόφασης του ΔΕΚ της 22.11.12 και της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου της Ιρλανδίας της 23.01.13 στην Υπόθεση MM κατά Υπουργού Δικαιοσύνης και Ισότητας, ότι δηλαδή οι αιτούντες επικουρική προστασία έχουν δικαίωμα ακρόασεως εξετάζονται επί του παρόντος στην υπόθεση DJ & E).

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

ανεξάρτητα από το εάν αυτό έχει εισέλθει στη χώρα νόμιμα ή παράνομα».

1.1 Νομοθετικό πλαίσιο

Ερ.4 Έχουν υιοθετηθεί μηχανισμοί για τον εντοπισμό και την αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στη διαδικασία για παροχή διεθνούς προστασίας;¹⁶

Όχι.

Ερ5. Υπάρχουν διαφορετικά πρωτόκολλα και/ή πρακτικές για παιδιά και ενήλικες:

Όχι.

Ερ5α. Εάν ναι, παρακαλώ περιγράψτε εν συντομία πως αυτά διαφέρουν και γιατί.

Παρόλο που δεν έχουν υιοθετηθεί διαφορετικά πρωτόκολλα, υπάρχει ειδική πρόβλεψη για την ανηλικότητα. Σύμφωνα με το Ν. 3907/2011, παρ. 2^α η ανηλικότητα αποτελεί από μόνη της αιτία ευαλωτότητας και γι' αυτό οι ανήλικοι αιτούντες άσυλο και ιδίως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι που είναι θύματα/πιθανολογούμενα θύματα εμπορίας ανθρώπων έχουν αυξημένες εγγυήσεις προστασίας στην διαδικασία ασύλου σε σχέση με τα ενήλικα θύματα/πιθανολογούμενα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

ΠΔ 113/2013 Άρθρο 11, παρ. 2: «Οι χειριστές που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με ασυνόδευτο ανήλικο πρέπει να διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων και να διενεργούν με τέτοιο τρόπο την συνέντευξη, ώστε να είναι απόλυτα αντιληπτή από τον αιτούντα, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη την ηλικία του».

Άρθρο 17, παρ. 1: «...Για τους ανήλικους, διεξάγεται προσωπική συνέντευξη λαμβανομένης υπόψη της ωριμότητάς τους και των ψυχολογικών συνεπειών των τραυματικών βιωμάτων τους».

Άρθρο 17, παρ. 7^α: «Ο κάθε χειριστής διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών καταβολών του αιτούντα. Ειδικότερα, οι χειριστές επιμορφώνονται για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων».

Ερ6. Υπάρχουν διαφορετικά πρωτόκολλα ή/και πρακτικές για άνδρες και γυναίκες;

Όχι.

Ερ6α. Εάν ναι, παρακαλώ περιγράψτε εν συντομία πως αυτά διαφέρουν¹⁷ και γιατί.

Παρόλο ότι δεν υπάρχουν διαφορετικά πρωτόκολλα για άνδρες και γυναίκες, υπάρχει πρόβλεψη ειδικά για τις συνεντεύξεις των γυναικών, και ότι στο μέτρο του δυνατού διεξάγονται από γυναίκες χειριστές και διερμηνείς.

¹⁶ Τα κράτη-μέλη θα πρέπει εδώ να αναφέρουν μόνο τους μηχανισμούς για τον εντοπισμό/αναγνώριση θυμάτων εμπορίας που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες για παροχή διεθνούς προστασίας - δηλαδή δεν πρέπει να αναφερθούν σε μηχανισμούς που χρησιμοποιούνται από δικαστικές και δικαστικές αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις ή άλλα άτομα που έρχονται σε επαφή με θύματα εμπορίας ανθρώπων σε καταστάσεις εκτός διαδικασιών παροχής διεθνούς προστασίας.

¹⁷ Π.χ. μόνο γυναίκες χειριστές μπορούν να εξετάσουν/κρίνουν υποθέσεις που αφορούν γυναίκες.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

ΠΔ 113/2013 άρθρο 17, παρ. 1: « ... Όταν η συνέντευξη αφορά γυναίκα, λαμβάνεται ειδική μέριμνα, ώστε να διεξάγεται από ειδικευμένη γυναίκα υπάλληλο, παρουσία γυναίκας διερμηνέα. Σε περίπτωση που τούτο δεν καθίσταται δυνατό, γίνεται σχετική μνεία των λόγων στην έκθεση...».

Άρθρο 17, παρ. 7^α: «Ο κάθε χειριστής διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών καταβολών του αιτούντα. Ειδικότερα, οι χειριστές επιμορφώνονται για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων».

1.2 Εντοπισμός και αναγνώριση θυμάτων εμπορίας

Ερ7. Πώς εντοπίζονται τα (πιθανά) θύματα εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες για παροχή διεθνούς προστασίας;

Τα πιθανά θύματα εμπορίας ανθρώπων μπορούν να εντοπιστούν σε διαφορετικά στάδια στη διαδικασία ασύλου, ενδεικτικά στα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής, (όσοι συλλαμβάνονται να εισέρχονται παράνομα στη χώρα), στην καταγραφή του αιτήματός τους σε περιφερειακό γραφείο ασύλου, σε πρώτο βαθμό/συνέντευξη για παροχή διεθνούς προστασίας, σε δεύτερο βαθμό/προσφυγή από στοιχεία του φακέλου ή από συμπληρωματικά στοιχεία που κατατίθενται ή από προφορική συνέντευξη όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ερ7α. Παρακαλώ αναφέρετε εάν κάποιο από τα κάτωθι σενάρια ή συνδυασμός αυτών έχει εφαρμογή στο κράτος-μέλος. Για κάθε σενάριο απαντήστε Ναι/ Όχι και (σε περίπτωση θετικής απάντησης) δώστε μία σύντομη περιγραφή πώς εφαρμόζεται στην πράξη:

A. Η αρμόδια αρχή¹⁸ ελέγχει αυτεπαγγέλτως/ με δική της πρωτοβουλία όλους τους αιτούντες άσυλο για ενδείξεις ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Ναι. Όταν υπάρχουν ενδείξεις κατά τη συνέντευξη που διενεργείται σε πρώτο βαθμό από την Υπηρεσία Ασύλου, ο υπεύθυνος της συνέντευξης προβαίνει σε διερευνητικές ερωτήσεις.

B. Η αρμόδια αρχή ελέγχει αυτεπαγγέλτως όλους τους αιτούντες διεθνούς προστασίας που παρουσιάζουν ένα συγκεκριμένο προφίλ¹⁹ για ενδείξεις ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων (παρακαλώ δώστε πληροφορίες για τον τύπο του προφίλ).

Όχι.

Γ. Τα θύματα προβαίνουν σε δήλωση αυτοβούλως ότι είναι θύματα.

Ναι. Οι αιτούντες μπορούν να προβούν σε δήλωση ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων (αυτό-αναφορά), κάτι που θα οδηγήσει σε περαιτέρω

¹⁸ Εδώ, ως «αρμόδια αρχή» λογίζεται η αρχή που έχει αρμοδιότητα να εξετάσει την υπόθεση υπηκόου τρίτης χώρας που αιτείται διεθνούς προστασίας στην ουσία της. Σε πολλά κράτη-μέλη μπορεί να είναι ένας «χειριστής» υποθέσεων.

¹⁹ Π.χ. ασυνόδευτοι ανήλικοι, παιδιά, γυναίκες, γυναίκες από συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, γυναίκες ή παιδιά που όταν περιγράφουν το δρομολόγιο που ακολούθησαν από τη χώρα προέλευσής τους στο κράτος-μέλος, αναφέρουν ένα δρομολόγιο που είναι γνωστό ότι χρησιμοποιείται από διακινητές.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

διερεύνηση της περίπτωσης τους.

Δ. Άλλος φορέας που έρχεται σε επαφή με το θύμα εφιστά την προσοχή στην πιθανότητα ότι το συγκεκριμένο άτομο μπορεί να είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων (εάν ναι, παρακαλώ πηγαίσετε στην ενότητα 3.4 για προαιρετική συμπλήρωση).

Ναι. Δικηγόρος ή ΜΚΟ μπορεί να υποδείξει την πιθανότητα ότι συγκεκριμένος αιτών μπορεί να είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Ε. Άλλο (παρακαλώ αναφέρετε).

Ερ7β. Υπάρχει κάποιο στάδιο στη διαδικασία μετά το οποίο ο αιτών διεθνούς προστασίας δεν μπορεί πλέον να ελεγχθεί για ενδείξεις εμπορίας (π.χ. μετά την πρώτη απορριπτική απόφαση); Ναι/ Όχι.

Ναι.

Εάν ναι, παρακαλώ περιγράψτε.

Ο προσφεύγων κατά απορριπτικής απόφασης σε πρώτο βαθμό μπορεί να καταθέσει εντός προθεσμίας 15 ημερών πριν από την εξέταση της προσφυγής του συμπληρωματικά στοιχεία (Άρθρο 26, παρ. 3 ΠΔ 113/2013). Επίσης μπορεί να καταθέσει μεταγενέστερη αίτηση η οποία θα εξεταστεί εφόσον περιέχει νέα ουσιώδη στοιχεία τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί αίτησης διεθνούς προστασίας (Άρθρο 23, παρ. 2 και 4 ΠΔ 113/2013). Μετά το στάδιο αυτό, δηλ. κατά την άσκηση ενδίκων μέσων κατά της απόφασης επί προσφυγής (αίτηση ακύρωσης ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου) ο αιτών δεν μπορεί να προσκομίσει νέα στοιχεία.

Ερ8. Εάν η αρμόδια αρχή εντοπίσει ότι ο αιτών πιθανόν να είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, ποια είναι τα επόμενα βήματα για την περαιτέρω εκτίμηση της κατάστασής του;

Προς το παρόν δεν υπάρχει θεσμοθετημένη διαδικασία/πρωτόκολλο για τα επόμενα βήματα όσον αφορά την εκτίμηση της κατάστασης. Κατά περίπτωση γίνεται παραπομπή στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών.

Ερ8α. Το κράτος-μέλος εφαρμόζει συγκεκριμένους δείκτες για να εκτιμήσει εάν ο αιτών είναι θύμα/πιθανό θύμα;

Όχι.

α. Εάν ναι, παρακαλώ δώστε περισσότερες λεπτομέρειες, εφόσον οι πληροφορίες αυτές δεν θεωρούνται ευαίσθητες. Πώς διαμορφώθηκαν οι δείκτες αυτοί; Βασίζονται για παράδειγμα σε διεθνή πρότυπα;

Ερ8β. Υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί²⁰ που χρησιμοποιούνται από την αρμόδια αρχή για να εκτιμήσει εάν κάποιο πρόσωπο που εντοπίστηκε ως θύμα/ πιθανό θύμα θα πρέπει να αναγνωριστεί ως τέτοιο (ή να παραπεμφθεί σε διαδικασία για επίσημη αναγνώριση);

Ναι.

Α. Εάν ναι, ποιοι είναι αυτοί;

Ο μηχανισμός περιγράφεται στο Ν. 3386/2005 (άρθρα 1, παρ. 2^α και 44 παρ1 α). Με πράξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών, τόσο μετά όσο και πριν από την

²⁰

Π.χ. συνεντεύξεις.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

άσκηση ποινικής δίωξης μπορεί να γίνει επίσημη αναγνώριση ενός προσώπου ως θύμα εμπορίας ανθρώπων. Στην δεύτερη περίπτωση για την έκδοση της εν λόγω Πράξης απαιτείται έγγραφη γνωμοδότηση, που συντάσσεται από δύο επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής, ή σε ΜΚΟ ή στον ΔΟΜ ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το Κράτος φορείς προστασίας και αρωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του ΠΔ 233/2003.

*B. Εάν όχι, γιατί;*²¹

Ερ8γ. Εάν μετά τον αρχικό εντοπισμό του ως πιθανό θύμα, ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν εκτιμηθεί τελικά ως θύμα/ πιθανό θύμα τί θα συμβεί; Μπορεί ο υπήκοος τρίτης χώρας να ζητήσει μία εναλλακτική εκτίμηση της περιπτώσεώς του αλλού;

Δεν θα θεωρηθεί ότι ανήκει σε ευάλωτη ομάδα, επομένως δεν θα εφαρμοστούν τυχόν ευεργετικές διατάξεις σχετικά με τη διαδικασία εξέτασης του αιτήματος ασύλου που υποβάλλει. Επίσης δεν θα έχει πρόσβαση σε εξειδικευμένη αρωγή και φροντίδα, αλλά θα έχει τα γενικά δικαιώματα που έχουν όλοι οι αιτούντες άσυλο.

Αν η αρνητική εκτίμηση έγινε από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών (που είναι και το αρμόδιο όργανο για τον επίσημο χαρακτηρισμό) τότε δεν μπορεί να αιτηθεί την επαναξιολόγηση της περιπτώσεώς του από άλλο επίσημο φορέα. Εφόσον όμως ανακύψουν καινούρια στοιχεία ότι ο αιτών είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να γίνει επανεκτίμηση.

Ερ9. Έχουν αξιολογηθεί οι μέθοδοι για τον εντοπισμό ή/και την αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες για την παροχή διεθνούς προστασίας στη χώρα σας;

Όχι. Δεδομένου ότι το σύστημα ασύλου αναμορφώθηκε πρόσφατα και ξεκίνησε να λειτουργεί τον Ιούνιο του 2013 δεν υφίστανται επαρκή στοιχεία προκειμένου να γίνει οποιαδήποτε αξιολόγηση για τις μεθόδους εντοπισμού/αναγνώρισης θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.

Ερ9α. Εάν ναι, πόσο καλά θεωρήθηκε ότι λειτουργούν; Υπάρχουν στοιχεία που υποδηλώνουν ότι τα θύματα/πιθανά θύματα δεν εντοπίζονται/αναγνωρίζονται. Παραθέστε στοιχεία.

Ερ9β. Εάν όχι, παρακαλώ παραθέστε οποιαδήποτε άλλα στοιχεία για την αποτελεσματικότητα (ή μη) του εντοπισμού/ αναγνώρισης θυμάτων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας.

Η αποτελεσματικότητα ενός συστήματος διεθνούς προστασίας για τον εντοπισμό και την αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων είναι αποτέλεσμα μιας σειράς προϋποθέσεων, π.χ. εκπαίδευση και συνεχής επιμόρφωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, διεπιστημονική προσέγγιση των αιτούντων/πιθανολογούμενων θυμάτων, δημιουργία μηχανισμών παραπομπής και τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας (Standard Operating Procedures) κα. Ορισμένα από τα στοιχεία αυτά έχουν προβλεφθεί

²¹ Π.χ. η νομοθεσία προβλέπει ότι και η ελάχιστη ένδειξη ότι κάποιος είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων οδηγεί σε αυτόματη αναγνώριση.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

στη διαδικασία για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, ενώ άλλα είναι ασαφή. Η μέθοδος εντοπισμού θυμάτων εμπορίας ανθρώπων επιδέχεται βελτίωσης, ιδίως μέσω της παροχής εξειδικευμένης εκπαίδευσης στους χειριστές αιτημάτων για διεθνή προστασία.

1.3 Παραπομπή

Ερ10. Εάν ένας αιτών άσυλο αναγνωριστεί ως θύμα/πιθανό θύμα, μπορεί να έχει πρόσβαση στην αρωγή και προστασία που προβλέπεται από το νόμο ενώ συνεχίζει τις διαδικασίες για παροχή διεθνούς προστασίας (δηλ. χωρίς παραπομπή σε άλλες διαδικασίες); Ναι/Όχι

Ναι.

Ερ10α. Εάν ναι, παρακαλώ περιγράψτε εν συντομία πώς δίδεται η αρωγή (π.χ. κρατικά προγράμματα, πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και δομές, υπηρεσίες αρωγής που παρέχονται από ΜΚΟ αλλά χρηματοδοτούνται από το κράτος, κλπ.).

Το θύμα έχει πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες, προστασία και αρωγή όπως και οι άλλοι αιτούντες διεθνούς προστασίας με τους όρους που περιγράφονται στο Ν. 3907/2011.

Ο πάροχος αρωγής μπορεί να είναι κρατικός φορέας/ κρατική δομή (π.χ. δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα, κρατικός ξενώνας κλπ). Αρωγή μπορεί να παρέχει και φορέας της κοινωνίας των πολιτών, ο οποίος πληροί συγκεκριμένα κριτήρια και είναι εγγεγραμμένος σε ειδικό μητρώο που τηρείται στην Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου (άρθρο 2, παρ. 7 Ν. 3907/2011) και στην Κεντρική Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής (άρθρο 9, παρ. 5 Ν. 3907/2011). Οι υπηρεσίες που παρέχει αποζημιώνονται κατά κανόνα από το κράτος (π.χ. διερμηνεία, νομική συνδρομή, ξενώνας φιλοξενίας, ψυχοκοινωνική στήριξη).

Ερ10β. Εάν ναι, κάτω από ποιες προϋποθέσεις παρέχεται αρωγή (χωρίς παραπομπή σε άλλες διαδικασίες) – ειδικότερα, πρέπει το θύμα/πιθανό θύμα να αναγνωριστεί επισήμως από αρμόδια αρχή (π.χ. αστυνομία) προκειμένου να έχει πρόσβαση σε αρωγή; (Ναι /Όχι)– αν ναι, αναφέρετε τις αρμόδιες αρχές.

Όχι. Δεν χρειάζεται επίσημη αναγνώριση για πρόσβαση σε υπηρεσίες αρωγής και προστασίας. Η επίσημη αναγνώριση απαιτείται για την άδεια διαμονής, το δικαίωμα εργασίας κλπ.

Ερ10γ. Τι μηχανισμοί υπάρχουν για τη διευκόλυνση αυτού του είδους των παραπομπών (σε αρωγή, ενώ το θύμα παραμένει εντός διαδικασιών ασύλου); Υπάρχουν κάποιες συμφωνίες; Οι μηχανισμοί αυτοί αποτελούν κομμάτι ενός Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς;

Προς το παρόν δεν υπάρχουν τέτοιου είδους μηχανισμοί ή συμφωνίες. Προβλέπεται όμως η δημιουργία ειδικού μητρώου με συνεργαζόμενους φορείς της κοινωνίας των πολιτών που τηρείται αντίστοιχα στην Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου (άρθρο 2, παρ. 7 Ν. 3907/2011) και στην Κεντρική Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής (άρθρο 9, παρ. 5 του Ν. 3907/2011) για την διεκπεραίωση αρμοδιοτήτων όταν δεν επαρκεί το προσωπικό. Επίσης προβλέπεται η παραπομπή ευάλωτων ομάδων για αρωγή και προστασία στον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας (άρθρο 11, παρ. 2

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

του Ν. 3907/2011 και ΠΔ 233/2003). Ο κρατικός αυτός φορέας για την πλειονότητα των περιπτώσεων είναι το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), ο οποίος είτε παρέχει υπηρεσίες αρωγής ο ίδιος, είτε παραπέμπει σε άλλους συνεργαζόμενους κρατικούς και μη-κρατικούς φορείς.

Ερ10δ. Υπάρχουν εμπόδια σε τέτοιου είδους παραπομπές;

Τα κυριότερα εμπόδια είναι ο περιορισμένος αριθμός θέσεων φιλοξενίας, η έλλειψη υποδομών, εξειδικευμένου προσωπικού και πόρων, παράγοντες που καθιστούν προβληματική την εξυπηρέτηση όλων των αιτημάτων για παραπομπή.²²

Ερ11. Εάν ο αιτών άσυλο αναγνωριστεί ως θύμα/πιθανό θύμα υπάρχει η δυνατότητα να μεταβεί ή να συμμετάσχει παράλληλα σε διαδικασίες που προβλέπονται από την Οδηγία 2004/81/ΕΚ ή από αντίστοιχη εθνική νομοθεσία²³; Πώς λειτουργεί αυτό στην πράξη;

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 γ, δ, ε Ν. 3386/2005, ο νόμος αυτός δεν έχει εφαρμογή στους πρόσφυγες και στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201 Α'), όπως ισχύει, στα πρόσωπα τα οποία απολαμβάνουν προσωρινή προστασία ή έχουν υποβάλει αίτηση για προσωρινή προστασία και στα πρόσωπα που απολαμβάνουν καθεστώς επικουρικής προστασίας ή έχουν υποβάλει αίτηση για επικουρική προστασία. Επομένως προκειμένου να μπορεί ο αιτών άσυλο να μεταβεί στη διαδικασία για χορήγηση άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων, είτε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 46-52 του Ν. 3386/2005 (Οδηγία 2004/81/ΕΚ), είτε για ανθρωπιστικούς λόγους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 παρ.1^α του ίδιου νόμου, θα πρέπει να παραιτηθεί από την αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει υποβάλλει ή να έχει τελεσιδικήσει η απορριπτική απόφαση επί του αιτήματός του.

Οι προϋποθέσεις αναγνώρισης ενός θύματος εμπορίας ανθρώπων ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας είναι πιο αυστηρές γιατί εκτός από το ότι είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων ο αιτών θα πρέπει να θεμελιώνει και λόγο δίωξης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951. Δεν αρκεί το γεγονός ότι ο αιτών είναι θύμα εμπορίας. Στόχος του προσφυγικού δικαίου είναι η προστασία του δικαιούχου από σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην χώρα καταγωγής του.

Ερ11α. Θα πρέπει ο αιτών διεθνούς προστασίας να παραιτηθεί από τις διαδικασίες για παροχή διεθνούς προστασίας για να γίνει αυτό; Ναι/Όχι

Ναι. (Βλ. απάντηση σε Ερ.11).

Α. Εάν ναι, μπορεί να εκκινήσει εκ νέου διαδικασία για διεθνή προστασία εάν δεν λάβει άδεια διαμονής σύμφωνα με την Οδηγία 2004/81/ΕΚ; Ναι/ Όχι, παρακαλώ εξηγήστε τη διαδικασία.

Μπορεί να επανέλθει με μεταγενέστερη αίτηση, όμως για να γίνει δεκτή και να εξεταστεί θα πρέπει να περιλαμβάνει νέα ουσιώδη στοιχεία- (άρθρο 2 (κ), άρθρο 18 (ε) και άρθρο 23 ΠΔ 113/2013). Σε αντίθετη περίπτωση, η νέα

²² Βλ. και σχετική έκθεση πεπραγμένων του ΕΚΚΑ για το 2012 διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://www.ekka.org.gr/portal_docs/forceaccount/picture/19_1062.pdf

²³ Όπως αναφέρθηκε, η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εφαρμόζουν την Οδηγία 2004/81/ΕΚ.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

αυτή αίτηση θα απορριφθεί ως απαράδεκτη.

B. Εάν όχι, πώς θα λειτουργήσει αυτό στην πράξη; Θα πρέπει το θύμα να αναγνωριστεί επισήμως από άλλη αρμόδια αρχή; (Ναι/ Όχι) - εάν ναι ποια;

Ναι. Με πράξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών.

Ερ11β. Πώς γίνεται η παραπομπή σε διαδικασία που προβλέπεται από την Οδηγία 2004/81/ΕΚ; Παρακαλώ αναφέρετε ποια περίπτωση, ή συνδυασμός περιπτώσεων εφαρμόζεται στο κράτος-μέλος:

A. Το θύμα πληροφορείται για τα δικαιώματά του/της και για τις δυνατότητες που υπάρχουν, αλλά θα πρέπει να ξεκινήσει διαδικασίες με δική του πρωτοβουλία (ή με τη βοήθεια νομικού εκπροσώπου).

Ναι.

B. Η αρμόδια αρχή επικοινωνεί με τις αρχές που είναι υπεύθυνες για τη χορήγηση προθεσμίας περίσκεψης ή άδειας διαμονής. Εάν ναι, εξηγήστε.

Όχι.

Γ. Υπάρχει ένας εθνικός μηχανισμός αναφοράς-παραπομπής/συνεργασίας που βοηθά το θύμα (Εάν ναι, εξηγήστε).

Ναι, είναι υπό διαμόρφωση.

Το ΕΚΚΑ αποτελώντας βασικό πυλώνα του άτυπου εθνικού συντονιστικού μηχανισμού καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων έχει βάσει νόμου την αρμοδιότητα της παραπομπής πιθανολογούμενων θυμάτων είτε σε κρατικούς ξενώνες είτε σε ξενώνες συνεργαζόμενων ΜΚΟ. Σ' αυτό το πλαίσιο συνεπικουρεί τις αρμόδιες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές ως προς το ζήτημα της αναγνώρισης και παραπομπής θυμάτων εμπορίας ανθρώπων

Στην παρούσα φάση προωθείται η περαιτέρω διαμόρφωση εθνικού μηχανισμού αναφοράς, σύμφωνα με τις διεθνείς καλές πρακτικές στις οποίες συμμετέχει η χώρα μας, μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων ΕΣΠΑ καθώς και προγραμμάτων Ε.Ε, όπως το ISEC «Ανάπτυξη κοινών κατευθυντήριων οδηγιών και διαδικασιών σχετικά με την ταυτοποίηση θυμάτων παράνομης εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων», την υλοποίηση του οποίου έχει αναλάβει το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή.

Ερ11δ. Μπορεί ο φάκελος του αιτούντος/στοιχεία που έχουν συλλεχθεί κατά τη διαδικασία για παροχή διεθνούς προστασίας (π.χ. προσωπική συνέντευξη) να διαβιβασθούν και να χρησιμοποιηθούν στη νέα διαδικασία για χορήγηση προθεσμίας περίσκεψης ή άδειας διαμονής όπως προβλέπεται με τη Οδηγία 2004/81/ΕΚ[С]; Ναι/ Όχι/ σε ορισμένες περιπτώσεις (εξηγήστε).

Δεν υπάρχει προηγούμενο, οπότε θα εξεταστεί κατά περίπτωση.

Ερ12. Εάν ο αιτών αναγνωριστεί ως θύμα και υπάρχει η δυνατότητα να αποκτήσει άλλη άδεια διαμονής (διαφορετική από αυτή που περιγράφεται στην ερώτηση 11 ή καθεστώς διεθνούς

Αναγνώριση θύματων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

προστασίας επειδή είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, πώς λειτουργεί αυτό στην πράξη;

Υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης άδειας διαμονής για έναν από τους λόγους και υπό τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία σύμφωνα με το άρθρο 52 Ν. 3386/2005, μόνο εφόσον μετά την αδειοδότηση τους ως θύματα εμπορίας (βλ. ανωτέρω ερωτ. 11), έχει περατωθεί με οιονδήποτε τρόπο η σχετική διαδικασία.

Προκειμένου κάποιος/α να αποκτήσει καθεστώς διεθνούς προστασίας ως θύμα εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να συντρέχουν και οι ειδικοί λόγοι της Σύμβασης της Γενεύης για τους Πρόσφυγες και το εσωτερικό δίκαιο ώστε να χαρακτηριστεί κάποιος ως πρόσφυγας/δικαιούχος επικουρικής προστασίας. (Βλ. ανωτέρω Ερ. 2).

Ερ12α. Μπορεί ο αιτών (με τη βοήθεια του νομικού συμπαραστάτη του, όπου υπάρχει αυτή η δυνατότητα) να αποφασίσει ο ίδιος εάν επιθυμεί να αιτηθεί άδειας παραμονής/καθεστώτος διεθνούς προστασίας για αυτούς τους λόγους;

Ναι.

Ερ12β. Εάν ναι, αναφέρετε το όνομα/τίτλο άδειες διαμονής/ καθεστώτος διεθνούς προστασίας και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα θύματα εμπορίας μπορούν να κάνουν αίτημα για αυτά.

Μέσα σε ένα μήνα από την περάτωση της σχετικής διαδικασίας με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, στον κάτοχο άδειας διαμονής, με την ιδιότητα του θύματος εμπορίας ανθρώπων, (σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/81/ΕΚ – άρθρο 47 Ν. 3386/2005), μπορεί να χορηγείται άδεια διαμονής για έναν από τους λόγους και υπό τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο Ν. 3386/2005. Κατά τη διαδικασία χορήγησης της άδειας διαμονής λαμβάνεται ειδικά υπόψη ότι ο/η αιτών/ούσα είναι ή υπήρξε κάτοχος άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Ομοίως και στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους σε υπήκοο τρίτης χώρας που έχει χαρακτηριστεί ως θύμα εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 1^α Ν. 3386/2005 και εφόσον η διαδικασία αυτή περατωθεί με οποιονδήποτε τρόπο ή τεθεί στο αρχείο, η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λοιπούς λόγους του ιδίου άρθρου, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης του άρθρου 89 παρ. 1 του Ν. 3386/2005 και μόνο εφόσον κριθεί σκόπιμη εκ των γένει περιστάσεων και των στοιχείων του φακέλου ότι συντρέχει εξαιρετικός λόγος προς τούτο.

Άσυλο ή καθεστώς επικουρικής προστασίας από την Υπηρεσία Ασύλου (ή από Επιτροπή Προσφυγών σε περίπτωση επιτυχούς προσφυγής) με τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στην κείμενη νομοθεσία και οι οποίες αναφέρονται στις διατάξεις του ΠΔ 141/2013.

Ερ12γ. Θα πρέπει το θύμα/πιθανό θύμα να έχει αναγνωριστεί επισήμως από αρμόδια αρχή (π.χ. αστυνομία) προκειμένου να υποβάλλει αίτημα για άδεια παραμονής/ καθεστώτος προστασίας; Ναι/ Όχι- εάν ναι, αναφέρετε τις αρμόδιες αρχές.

Ναι. Για τη χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους θα πρέπει να χαρακτηριστεί επισήμως ως θύμα εμπορίας ανθρώπων (άρθρο 44 παρ. 1^α Ν. 3358/2005), με Πράξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Για τις άλλες κατηγορίες αδειών όχι, αλλά η προηγούμενη κατοχή άδειας ως θύμα εμπορίας προσμετράται θετικά

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

(άρθρο 52 Ν. 3386/2005).

Για την υποβολή αιτήματος για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας δεν απαιτείται επίσημη αναγνώριση από τον Εισαγγελέα ως θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Μπορούν οι αρχές που είναι αρμόδιες για την εξέταση αιτημάτων διεθνούς προστασίας να αναγνωρίσουν επισήμως θύμα εμπορίας ανθρώπων σε αυτές τις περιστάσεις;

Όχι. Μόνη αρμόδια αρχή παραμένει ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών.

Ερ12δ. Πότε μπορεί να ξεκινήσει η διαδικασία υποβολής αιτήματος;

Ο αιτών θα πρέπει να παραιτηθεί από το αίτημα παροχής διεθνούς προστασίας ή να έχει εκδοθεί τελεσίδικη απορριπτική απόφαση προκειμένου να αιτηθεί άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους. Το ίδιο ισχύει βέβαια και για την υποβολή αίτησης για την παροχή της ειδικής άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Παρακαλώ αναφέρετε ποια περίπτωση ή συνδυασμός περιπτώσεων ισχύει στο κράτος-μέλος:

A. Όταν υπάρχει απόφαση σε πρώτο βαθμό για το αν ο αιτών δικαιούται άσυλο.

Όχι, εκτός αν παραιτηθεί των ενδίκων μέσων ή η απόφαση καταστεί τελεσίδικη.

B. Όταν υπάρχει απόφαση σε πρώτο βαθμό για το αν αιτών δικαιούται άσυλο και σε αρνητική περίπτωση αν δικαιούται επικουρική προστασία.

Όχι, εκτός αν παραιτηθεί των ενδίκων μέσων ή η απόφαση καταστεί τελεσίδικη.

Γ. Όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει λάβει (τελεσίδικη) απορριπτική απόφαση στο αίτημα του για άσυλο.

Ναι, εκτός αν χορηγείται επικουρική προστασία. (Στην Ελλάδα όλες οι αιτήσεις εξετάζονται αυτομάτως και για τα δύο καθεστώτα: προσφυγικό – επικουρική προστασία).

Δ. Όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει λάβει (τελεσίδικη) απορριπτική απόφαση στο αίτημα του για παροχή άλλου είδους διεθνούς προστασίας.

Ναι. (Στην Ελλάδα όλες οι αιτήσεις εξετάζονται αυτομάτως και για τα δύο καθεστώτα: προσφυγικό – επικουρική προστασία).

E. Άλλο, αναφέρετε.

Ερ12ε. Πώς γίνεται η παραπομπή στη διαδικασία για χορήγηση άδειας διαμονής/παροχή διεθνούς προστασίας επειδή κάποιος είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων;

Παρακαλώ αναφέρετε ποια περίπτωση ή συνδυασμός περιπτώσεων ισχύει στο κράτος-μέλος:

A. Το θύμα πληροφορείται για τα δικαιώματά του/της και για τις δυνατότητες που υπάρχουν, αλλά θα πρέπει να ξεκινήσει διαδικασίες με δική του πρωτοβουλία (ή με τη βοήθεια νομικού εκπροσώπου).

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Ναι.

B. Η αρμόδια αρχή ξεκινά τη διαδικασία για τη χορήγηση άλλης μορφής προστασίας (Εάν ναι, εξηγήστε).

Όχι.

Γ. Υπάρχει ένας εθνικός μηχανισμός αναφοράς-παραπομπής/συνεργασίας που βοηθά το θύμα (Εάν ναι, εξηγήστε).

Ναι, είναι υπό διαμόρφωση.

Το ΕΚΚΑ αποτελώντας βασικό πυλώνα του άτυπου εθνικού συντονιστικού μηχανισμού καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων έχει βάσει νόμου την αρμοδιότητα της παραπομπής πιθανολογούμενων θυμάτων είτε σε κρατικούς ξενώνες είτε σε ξενώνες συνεργαζόμενων ΜΚΟ. Σ' αυτό το πλαίσιο συνεπικουρεί τις αρμόδιες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές ως προς το ζήτημα της αναγνώρισης και παραπομπής θυμάτων εμπορίας ανθρώπων

Στην παρούσα φάση προωθείται η περαιτέρω διαμόρφωση εθνικού μηχανισμού αναφοράς, σύμφωνα με τις διεθνείς καλές πρακτικές στις οποίες συμμετέχει η χώρα μας, μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων ΕΣΠΑ καθώς και προγραμμάτων Ε.Ε, όπως το ISEC «Ανάπτυξη κοινών κατευθυντήριων οδηγιών και διαδικασιών σχετικά με την ταυτοποίηση θυμάτων παράνομης εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων», την υλοποίηση του οποίου έχει αναλάβει το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή.

Ερ12στ. Μπορεί ο φάκελος του αιτούντος/στοιχεία που έχουν συλλεχθεί κατά τη διαδικασία για παροχή διεθνούς προστασίας (π.χ. προσωπική συνέντευξη) να διαβιβασθούν και να χρησιμοποιηθούν στη νέα διαδικασία για χορήγηση προθεσμίας περίσκεψης ή άδειας διαμονής; Ναι/Όχι/ σε ορισμένες περιπτώσεις.

Ναι.

Ερ13. Έχουν αξιολογηθεί στο κράτος- μέλος τα συστήματα παραπομπής θυμάτων/πιθανών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων από διαδικασίες παροχής διεθνούς προστασίας σε άλλες διαδικασίες²⁴;

Όχι. (Βλ. απάντηση στην Ερ. 9).

Ερ13α. Εάν ναι, πόσο καλά θεωρήθηκε ότι λειτουργούν; Παραθέστε στοιχεία.

Ερ13β. Εάν όχι, παρακαλώ παραθέστε οποιαδήποτε άλλα στοιχεία για την αποτελεσματικότητα (ή μη) των παραπομπών.

Ο εθνικός μηχανισμός αναφοράς/παραπομπής βρίσκεται σε διαδικασία διαμόρφωσης, καθώς δεν έχει αναπτύξει και ενσωματώσει πλήρως όλες τις απαραίτητες λειτουργίες π.χ. δεν υπάρχει κεντρική βάση δεδομένων και στατιστικών στοιχείων, απουσία κοινών δεικτών/πρωτοκόλλων για την αναγνώριση θυμάτων κλπ.

²⁴ Για παράδειγμα αν ένας εθνικός μηχανισμός αναφοράς/παραπομπής ή (άλλος) μηχανισμός συντονισμού υπάρχει, έχει αξιολογηθεί;

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

1.4 Εντοπισμός, αναγνώριση και παραπομπή σε σχέση με διαδικασίες του Δουβλίνου

Ερ14. Σε περίπτωση που σύμφωνα με τον Κανονισμό 343/2003, η αρμόδια αρχή αποφασίσει ότι κάποιο άλλο κράτος- μέλος είναι αρμόδιο να εξετάσει το αίτημα για διεθνή προστασία (δηλ. εφαρμόζονται οι διαδικασίες Δουβλίνου) και ο αιτών εντοπίζεται ως θύμα/πιθανό θύμα εμπορίας ανθρώπων, έχει εφαρμογή στην περίπτωση αυτή το άρθρο 3(2)²⁵ και/ή 15²⁶ του Κανονισμού – δηλ. σταματά η μεταφορά λόγω Δουβλίνου; Ναι/Όχι/ Άλλο

Ναι.

Εάν ναι, παρακαλώ απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ερ14α. Εάν ναι, πώς εντοπίζονται τα θύματα/πιθανά θύματα που εμπίπτουν σε μεταφορές Δουβλίνου; Αναφέρετε τι από τα κάτωθι ισχύει:

α. Η αρμόδια αρχή²⁷ ελέγχει αυτεπαγγέλτως/με δική της πρωτοβουλία όλους τους αιτούντες που υπόκειται σε επιστροφές Δουβλίνου για ενδείξεις ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Όχι.

β. Η αρμόδια αρχή ελέγχει αυτεπαγγέλτως όλους τους αιτούντες διεθνούς προστασίας που υπόκειται σε επιστροφές Δουβλίνου και που έχουν ένα συγκεκριμένο προφίλ²⁸ για ενδείξεις ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων (παρακαλώ δώστε πληροφορίες για τον τύπο του προφίλ).

Όχι.

γ. Δεν γίνεται συστηματικός έλεγχος αλλά τα θύματα μπορούν να δηλώσουν αυτοβούλως ότι είναι θύματα/ άλλοι φορείς μπορούν να επιστήσουν την προσοχή στην πιθανότητα ότι κάποιο άτομο είναι θύμα/πιθανό θύμα (συγκρίνετε με την ενότητα 3.4 σε περίπτωση (προαιρετικής) συμπλήρωσης).

Ναι.

Δ. Άλλο (παρακαλώ αναφέρετε).

²⁵ Άρθρο 3, παρ. 2: «Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, κάθε κράτος-μέλος δύναται να εξετάζει αίτηση ασύλου που έχει κατατεθεί από υπήκοο τρίτης χώρας, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο για την εξέταση δυνάμει των κριτηρίων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό...».

²⁶ Άρθρο 15, παρ. 1: «Κάθε κράτος-μέλος δύναται, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο κατ' εφαρμογή των κριτηρίων του παρόντος κανονισμού, να επανενώνει μέλη οικογένειας καθώς και άλλους εξαρτώμενους συγγενείς για ανθρωπιστικούς λόγους, βάσει ιδίως οικογενειακών ή πολιτισμικών κριτηρίων. Στην περίπτωση αυτή, το εν λόγω κράτος- μέλος, κατόπιν αιτήματος άλλου κράτους- μέλους, εξετάζει την αίτηση ασύλου του ενδιαφερομένου. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να συναινούν». Το άρθρο 15, παρ. 3 αναφέρεται ειδικά σε ασυνόδευτους ανήλικους: «Στην περίπτωση που ο αιτών άσυλο είναι ασυνόδευτος ανήλικος ο οποίος έχει συγγενή(-είς) σε άλλο κράτος-μέλος, που μπορούν να αναλάβουν τη φροντίδα του/της, τα κράτη- μέλη επιδιώκουν την επανένωση του ανηλίκου με τον/τους συγγενή(-είς) του/της, εκτός εάν αυτό δεν είναι προς το μείζον συμφέρον του ανηλίκου».

²⁷ Εδώ, ως «αρμόδια αρχή» λογίζεται η αρχή που έχει αρμοδιότητα να εξετάσει την υπόθεση υπηκόου τρίτης χώρας που αιτείται διεθνούς προστασίας στην ουσία της. Σε πολλά κράτη-μέλη μπορεί να είναι ένας «χειριστής» υποθέσεων.

²⁸ Π.χ. ασυνόδευτοι ανήλικοι, παιδιά, γυναίκες, γυναίκες από συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, γυναίκες ή παιδιά που όταν περιγράφουν το δρομολόγιο που ακολούθησαν από τη χώρα προέλευσής τους στο κράτος-μέλος, αναφέρουν ένα δρομολόγιο που είναι γνωστό ότι χρησιμοποιείται από διακινητές.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Ερ14β. Εάν ένα θύμα/πιθανό θύμα εντοπιστεί, ποια είναι τα επόμενα βήματα για την εκτίμηση της κατάστασής του και την αναγνώριση; Χρειάζεται να υπάρχει ορισμένο είδος/ βάρος αποδεικτικών στοιχείων για να μεταφορέ μία μεταφορά Δουβλίνου II;

Η εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων γίνεται κατά περίπτωση.

Ερ15. Στην περίπτωση όπου το γεγονός ότι κάποιο άτομο είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων δεν οδηγεί σε εφαρμογή του άρθρου 3(2) και 15 στο κράτος- μέλος, είναι δυνατό παρόλα αυτά να σταματήσει η μεταφορά Δουβλίνου ούτως ή άλλως; Ναι/ Όχι/ σε ορισμένες περιπτώσεις. Εξηγήστε.

Θα κριθεί με βάση τα στοιχεία κάθε υπόθεσης κατά περίπτωση.

Ερ16. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που υπόκειται σε διαδικασίες Δουβλίνου ενημερώνονται για τις δυνατότητες/δικαιώματα που τους παρέχει η Οδηγία 2004/81/EK[C] ή για άλλα αντίστοιχα εθνικά μέτρα ή για άλλες δυνατότητες παραμονής;

Όχι.

1.5 Μελλοντικά μέτρα

Ερ17. Αναμένεται η λήψη μελλοντικών μέτρων για τη βελτίωση ή διευκόλυνση του εντοπισμού θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες για παροχή διεθνούς προστασίας;

Ναι.

Ερ17α. Εάν ναι, παρακαλώ αναφέρετε εν συντομία τα αναμενόμενα μέτρα, π.χ. ποιοί φορείς εμπλέκονται, ποιοι μηχανισμοί κινητοποιούνται κλπ.

Σύντομα επιλεγμένοι χειριστές αιτημάτων για διεθνή προστασία της Υπηρεσίας Ασύλου θα λάβουν εξειδικευμένη εκπαίδευση σε τεχνικές συνέντευξης ευάλωτων ομάδων. Η εκπαίδευση αυτή προσφέρεται από το EASO.

Ερ17β. Εάν όχι, ποια είναι τα εμπόδια για την υιοθέτηση τέτοιων μέτρων;

Ενότητα 2

Εντοπισμός, αναγνώριση και η παραπομπή των θυμάτων κατά τις Διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής²⁹

2.1 Νομικό Πλαίσιο

Ερ18. Υπάρχουν θεσμοθετημένοι μηχανισμοί για τον εντοπισμό και την αναγνώριση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής³⁰;

²⁹ Η παρούσα ενότητα συμπληρώθηκε με τη συνδρομή και την παροχή στοιχείων από την Ελληνική Αστυνομία.

³⁰ Τα κράτη (Μέλη) θα πρέπει εδώ να αναφερθούν μόνο στους μηχανισμούς για τον εντοπισμό/αναγνώριση που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής - δηλαδή δεν πρέπει να αναφέρονται σε αυτά που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό / αναγνώριση σε περιπτώσεις εκτός των

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Όχι.

Ερ18α. Εάν ναι, παρακαλείσθε να αναφέρετε εάν ένα από τα παρακάτω σενάρια ή συνδυασμός αυτών εφαρμόζεται στο κράτος (Μέλος) σας:

α. Διαδικασία για τον εντοπισμό και την αναγνώριση κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής περιγραφόμενη στη νομοθεσία (εάν ναι, δώστε παραπομπή).

β. Διαδικασία για τον εντοπισμό και την αναγνώριση κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής περιγραφόμενη στο ενδοτικό δίκαιο - π.χ. ένα «πρωτόκολλο» (εάν ναι, δώστε παραπομπή).

γ. Διαδικασία η οποία δεν περιγράφεται στα επίσημα έγγραφα, αλλά υπάρχει ως λειτουργικό σύστημα ή συνήθης πρακτική αντί αυτής, η οποία είναι κατανοητή και χρησιμοποιείται από τους εμπλεκόμενους φορείς (εάν ναι, δώστε μια σύντομη περιγραφή).

Ερ19. Υπάρχουν διαφορετικά πρωτόκολλα και/ή πρακτικές για ανηλίκους και ενήλικες:

Ναι.

Ερ19α. Αν ναι παρακαλώ περιγράψτε πώς διαφέρουν και γιατί.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 3907/2011, ο οποίος ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία 2008/115/ΕΚ, προβλέπεται ειδική μεταχείριση για τους ανήλικους. Ειδικότερα, παρέχεται ειδική συνδρομή από τους φορείς του άρθρου 19 του ΠΔ 220/2007 πριν να εκδοθεί η απόφαση επιστροφής τους η οποία σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι προς το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 48 Ν. 3386/2005, όπως ισχύει, στην περίπτωση υπηκόου τρίτης χώρας θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών που είναι ασυνόδευτος ανήλικος, η αρμόδια Εισαγγελική Αρχή προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για να προσδιορίσει την ταυτότητα και την ιθαγένεια του και για να θεμελιώσει το γεγονός ότι δεν συνοδεύεται καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειας του και λαμβάνει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσει τη νομική του εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση του στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Ανηλίκων ή, όπου δεν υφίσταται Εισαγγελέας Ανηλίκων, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών, εάν δεν βρεθεί η οικογένεια του ανηλίκου ή εάν κρίνει ότι υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ο επαναπατρισμός του δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του, μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του μέχρι την έκδοση απόφασης από το Δικαστήριο, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών, για το διορισμό Επιτρόπου,

Ερ20. Υπάρχουν διαφορετικά πρωτόκολλα και/ή πρακτικές για άνδρες και γυναίκες:

Όχι.

Ερ20α. Αν ναι παρακαλώ περιγράψτε πώς διαφέρουν και γιατί.³¹

διαδικασιών αναγκαστικής επιστροφής.

³¹ Π.χ. μόνο γυναίκες αξιωματικοί μπορούν να πραγματοποιήσουν διαλογή/αξιολόγηση των γυναικών.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

2.2 Εντοπισμός των Θυμάτων

Ερ21. Πώς τα (ενδεχόμενα) θύματα εμπορίας ανθρώπων εντοπίζονται, ανάμεσα στους απορριφθέντες αιτούντες, κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής;

Ερ21α. Παρακαλείστε να αναφέρετε εάν ένα από τα παρακάτω σενάρια ή συνδυασμός αυτών ισχύει για κράτος (Μέλος) σας. Για κάθε ένα απαντήστε Ναι / Όχι και (αν ναι) δώστε μια σύντομη περιγραφή για το πώς λειτουργεί:

α. Η αρμόδια αρχή³² εξετάζει προληπτικά όλους τους απορριφθέντες αιτούντες για ενδείξεις εμπορίας ανθρώπων.

Όχι.

β. Η αρμόδια αρχή εξετάζει προληπτικά όλους τους απορριφθέντες αιτούντες που έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά³³ για ενδείξεις εμπορίας ανθρώπων (παρακαλώ παρέχετε πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά).

Όχι.

γ. Δήλωση του θύματος.

Ναι. Ενημερώνεται το 3^ο Τμήμα Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής για λήψη συνέντευξης, αξιολόγηση και περαιτέρω χειρισμό. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι όντως είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων δεν απελευνεται και είτε αφήνεται ελεύθερος, είτε τοποθετείται σε ξενώνα με μέριμνα της ΜΚΟ που δραστηριοποιείται στο συγκεκριμένο χώρο κράτησης.³⁴

δ. Άλλος φορέας με τον οποίο ήρθε σε επαφή το θύμα εφιστά την προσοχή ότι ενδεχομένως πρόκειται για θύμα εμπορίας ανθρώπων (αν ναι, παρακαλούμε ανατρέξτε στην ενότητα 3.4, εάν έχει συμπληρωθεί).

Ναι. Από τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στους χώρους κράτησης.

ε. Άλλο (να προσδιοριστεί).

Ερ22. Εάν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ότι ένας απορριφθείς αιτών μπορεί να είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, ποια είναι τα επόμενα βήματα όσον αφορά την αξιολόγηση;

Ερ22α. Το κράτος μέλος σας εφαρμόζει ένα τυποποιημένο σύνολο δεικτών για την εκτίμηση του κατά πόσον το άτομο είναι ένα (ενδεχόμενο) θύμα;

Όχι.

β. Εάν ναι, παρακαλούμε να παρέχετε περαιτέρω λεπτομέρειες, εφόσον η πληροφορία αυτή δεν θεωρείται ευαίσθητο δεδομένο. Πώς έχει αναπτυχθεί αυτό; Βασίζεται, για παράδειγμα, σε διεθνή πρότυπα;

³² Εδώ, ο όρος «αρμόδια αρχή» αναφέρεται στις δικαστικές αρχ ή σε άλλη αρμόδια αρχή για την εποπτεία και επιβολή της διαδικασίας αναγκαστικής επιστροφής των αιτούντων διεθνή προστασία που υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής.

³³ Π.χ. ασυνόδευτοι ανήλικοι, παιδιά, γυναίκες, γυναίκες από συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, γυναίκες ή παιδιά που όταν περιγράφουν το δρομολόγιο που ακολούθησαν από τη χώρα προέλευσής τους στο κράτος-μέλος, αναφέρουν ένα δρομολόγιο που είναι γνωστό ότι χρησιμοποιείται από διακινητές.

³⁴ Συνέντευξη με την Ελληνική Αστυνομία.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Ερ22β. Υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί³⁵ που χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες αρχές για την εκτίμηση του κατά πόσον ένα άτομο εντοπίζεται ως (εν δυνάμει) θύμα θα πρέπει να αναγνωριστεί ως τέτοιο (ή να αναφέρονται σε επίσημες διαδικασίες αναγνώρισης);

Ναι.

α. Εάν ναι, ποια είναι αυτά;

Συνέντευξη από το 3^ο Τμήμα Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής και περαιτέρω διαχείριση.³⁶

*β. Εάν όχι, γιατί όχι;*³⁷

Ερ22γ. Τι θα συμβεί αν, μετά την αξιολόγηση, η αρμόδια αρχή αποφασίσει ότι ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας δεν είναι ένα (πιθανό) θύμα; Μπορεί ο υπήκοος τρίτης χώρας να αναζητήσει μια εναλλακτική εκτίμηση αλλού;

Όχι. Συνεχίζονται οι διαδικασίες για την απέλασή του.

Ερ23. Οι μέθοδοι για τον εντοπισμό ή / και ταυτοποίηση των θυμάτων κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής έχουν αξιολογηθεί από το κράτος μέλος σας;

Όχι.

Ερ23α. Εάν ναι, πόσο καλά θεωρήθηκε ότι λειτουργεί; Υπάρχουν κάποια στοιχεία που να δείχνουν ότι (ενδεχόμενα) θύματα δεν εντοπίζονται/ δεν αναγνωρίζονται; Παραθέστε στοιχεία.

Ερ23β. Εάν όχι, παρακαλείσθε να παρέχετε οποιαδήποτε άλλη απόδειξη του αποτελεσματικού (ή μη) εντοπισμού / αναγνώρισης κατά τη διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής εδώ.

Δεν υπάρχει βιβλιογραφική έρευνα ή εμπειρικά δεδομένα που να καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα του εντοπισμού/ αναγνώρισης κατά τη διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής.

2.3 Παραπομπή

Ερ24. Εάν ένας απορριφθείς αιτών έχει χαρακτηριστεί ως (εν δυνάμει) θύμα και υπάρχει η δυνατότητα να ξεκινήσει μια διαδικασία κατά τις προβλέψεις της Οδηγίας 2004/81/ΕΚ, πώς γίνεται αυτό στην πράξη;

Ερ24α. Μπορεί ο αιτών άσυλο του οποίου η αίτηση απορρίφθηκε (κατά περίπτωση, με την υποστήριξη του/της νόμιμου εκπροσώπου του/της) να αποφασίσει εάν αυτός / αυτή επιθυμεί να έχει πρόσβαση στις διαδικασίες της Οδηγίας 2004/81/ΕΚ ή σε άλλα εθνικά ισοδύναμα μέτρα; Ναι / Όχι

Ναι.

Ερ24β. Πώς οργανώνεται η παραπομπή στη διαδικασία που προβλέπεται από την Οδηγία

³⁵ Π.χ. συνεντεύξεις.

³⁶ Συνέντευξη με την Ελληνική Αστυνομία.

³⁷ Π.χ. νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι η παραμικρή ένδειξη ότι ένα άτομο μπορεί να είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι επαρκής για την αυτόματη αναγνώριση.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

2004/81/ΕΚ:

Παρακαλούμε να επισημάνετε ποια επιλογή, ή ποιος συνδυασμός αυτών, εφαρμόζεται στο κράτος μέλος σας:

α. Το (πιθανό) θύμα ενημερώνεται σχετικά με τα δικαιώματα του/της και τις δυνατότητές του/της, αλλά είναι αναγκασμένο να κινηθεί τις εναλλακτικές διαδικασίες μόνος του/της (ενδεχομένως με τη βοήθεια του/της νόμιμου εκπρόσωπό του/της).

Σύμφωνα με το άρθρο 48, παρ. 1 του Ν. 3386/2005, όπως ισχύει, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών ή η αρμόδια αστυνομική Αρχή ή οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης, που προβλέπονται στο ΠΔ 233/2003, αλλά και οποιοσδήποτε από τους φορείς που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 1, γνωστοποιούν στον υπήκοο τρίτης χώρας - θύμα εμπορίας ανθρώπων ότι δικαιούται να υποβάλει αίτημα για να του χορηγηθεί άδεια διαμονής, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, παρέχοντας σε αυτόν την αναγκαία προς τούτο ενημέρωση.

β. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της διαδικασίας αναγκαστικής επιστροφής έρχονται σε επαφή με τις αρχές που είναι αρμόδιες για τον προσδιορισμό περιόδου περίσκεψης ή έκδοσης άδειας παραμονής. (Εάν ναι, παρακαλώ να αναλυθεί περαιτέρω).

Όχι.

γ. Υπάρχει ένας εθνικός μηχανισμός αναφοράς/παραπομπής/συνεργασίας που τον / την βοηθά. (Εάν ναι, παρακαλώ να αναλυθεί περαιτέρω).

Ναι, είναι υπό διαμόρφωση

Το ΕΚΚΑ αποτελώντας βασικό πυλώνα του άτυπου εθνικού συντονιστικού μηχανισμού καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων έχει βάσει νόμου την αρμοδιότητα της παραπομπής πιθανολογούμενων θυμάτων είτε σε κρατικούς ξενώνες είτε σε ξενώνες συνεργαζόμενων ΜΚΟ. Σ' αυτό το πλαίσιο συνεπικουρεί τις αρμόδιες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές ως προς το ζήτημα της αναγνώρισης και παραπομπής θυμάτων εμπορίας ανθρώπων

Στην παρούσα φάση προωθείται η περαιτέρω διαμόρφωση εθνικού μηχανισμού αναφοράς, σύμφωνα με τις διεθνείς καλές πρακτικές στις οποίες συμμετέχει η χώρα μας, μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων ΕΣΠΑ καθώς και προγραμμάτων Ε.Ε, όπως το ISEC «Ανάπτυξη κοινών κατευθυντήριων οδηγιών και διαδικασιών σχετικά με την ταυτοποίηση θυμάτων παράνομης εμπορίας και διακίνησης ανθρώπων», την υλοποίηση του οποίου έχει αναλάβει το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή.

Ερ24γ. Μπορεί ο φάκελος με τα στοιχεία του αιτούντος που συγκεντρώθηκαν μέχρι αυτό το σημείο από τις διωκτικές αρχές να μεταφερθεί και να χρησιμοποιηθεί στη νέα διαδικασία για τον προσδιορισμό περιόδου περίσκεψης ή έκδοσης άδειας παραμονής με βάση τις προβλέψεις της Οδηγίας 2004/81/ΕΚ; Ναι / Όχι / σε ορισμένες περιπτώσεις (παρακαλούμε να αναλυθεί περαιτέρω).

Όχι.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Ερ25. Τα συστήματα παραπομπής (πιθανών) θυμάτων από τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής σε άλλες διαδικασίες έχουν αξιολογηθεί στο κράτος μέλος σας;³⁸

Κατόπιν έρευνας των πηγών δεν βρέθηκε αναφορά σχετικά με την αξιολόγηση των μεθόδων παραπομπής των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.

Ερ25α. Εάν ναι, πόσο καλά θεωρείται ότι λειτουργούν; Παραθέστε στοιχεία.

Ερ25β. Εάν όχι, παρακαλείσθε να παρέχετε οποιαδήποτε άλλη ένδειξη της αποτελεσματικότητας (ή μη) των εν λόγω μηχανισμών παραπομπής.

Δεν εντοπίστηκαν άλλες ενδείξεις.

2.4 Μελλοντικά Μέτρα

Ερ26. Αναμένονται μελλοντικά μέτρα σχετικά με τη βελτίωση ή τη διευκόλυνση του εντοπισμού και της αναγνώρισης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων κατά τις διαδικασίες αναγκαστικής επιστροφής;

Όχι.³⁹

Ερ26α. Εάν ναι, περιγράψτε με συντομία τα προβλεπόμενα μέτρα εδώ: τους μηχανισμούς οι οποίοι θα προβλέπονται, τους εμπλεκόμενους φορείς, κ.λπ.

Ερ26β. Εάν όχι, υπάρχουν κάποια εμπόδια για την εισαγωγή μέτρων;

Ενότητα 3

Εντοπισμός, αναγνώριση και παραπομπή των θυμάτων από άλλους συναφείς φορείς

3.1 Εντοπισμός και αναγνώριση των θυμάτων σε κέντρα υποδοχής⁴⁰ / σε εγκαταστάσεις κράτησης.

Ερ27. Πώς εντοπίζονται τα (πιθανά) θύματα εμπορίας ανθρώπων στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Αν διαμένουν σε κέντρα υποδοχής των αιτούντων διεθνούς προστασίας (όπου αυτά υπάρχουν στα κράτη μέλη);

Σύμφωνα με το Ν. 3907/2011 «Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής» προβλέπεται:

Άρθρο 7, παρ. 1^ε «Σε διαδικασίες πρώτης υποδοχής υποβάλλονται όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών που συλλαμβάνονται να εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη Χώρα. Οι διαδικασίες πρώτης υποδοχής για τους υπηκόους τρίτων χωρών περιλαμβάνουν:...(ε) τη μέριμνα για όσους ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να υποβληθούν στην κατά περίπτωση προβλεπόμενη διαδικασία».

Άρθρο 11, παρ. 2^ς «Ο επικεφαλής του Κέντρου ή της Μονάδας Πρώτης Υποδοχής, ύστερα από εισήγηση του προϊσταμένου του κλιμακίου ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής

³⁸ Για παράδειγμα, αν ένας εθνικός μηχανισμός αναφοράς/παραπομπής ή (άλλος) μηχανισμός συντονισμού υπάρχει, έχει αξιολογηθεί;

³⁹ Συνέντευξη με την Ελληνική Αστυνομία.

⁴⁰ Το τμήμα της παρούσας ενότητας το οποίο αφορά τα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής ολοκληρώθηκε με την συνδρομή και την παροχή πληροφοριών από την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

υποστήριξης παραπέμπει τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες στον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η συνέχεια της θεραπευτικής αγωγής στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται. Ως ευάλωτες ομάδες νοούνται για τις ανάγκες του παρόντος ... ζ) τα θύματα εμπορίας ανθρώπων».

β. Ενώ κρατούνται σε κέντρα κράτησης για παράνομους μετανάστες εν αναμονή της επιστροφής τους (όπου αυτά υπάρχουν στα κράτη μέλη)⁴¹;

Από τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στους χώρους κράτησης.

Ερ27α. Παρακαλείστε να αναφέρετε εάν ένα από τα παρακάτω σενάρια ή συνδυασμός αυτών ισχύει για το κράτος (Μέλος) σας:

*α. Όλοι οι ένοικοι / κρατούμενοι εξετάζονται για ενδείξεις εμπορίας ανθρώπων.
Ναι.*

*β. Όλοι οι ένοικοι / κρατούμενοι με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά⁴² εξετάζονται για ενδείξεις εμπορίας ανθρώπων.
Όχι.*

*γ. Δήλωση του Θύματος.
Ναι.*

δ. Άλλος φορέας με τον οποίο ήρθε σε επαφή με το θύμα επιστά την προσοχή ότι ενδεχομένως πρόκειται για θύμα εμπορίας ανθρώπων (αν ναι, παρακαλούμε ανατρέξτε στην ενότητα 3.4, εάν έχει συμπληρωθεί).

ε. Άλλο (παρακαλώ εξειδικεύστε).

Ερ28. Είναι η πρακτική που περιγράφεται παραπάνω με βάση τις καθιερωμένες κατευθυντήριες γραμμές / πρωτοκόλλου (αν ναι, δώστε μια παραπομπή / πληροφορίες);

Ναι. Αναφορικά με τα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής (ΚΕΠΥ), πρόκειται για κατευθυντήριες γραμμές εν αναμονή έκδοσης σχετικής εγκυκλίου.

Ερ29. Υπάρχουν διαφορετικά πρωτόκολλα ή / και πρακτικές για παιδιά και ενήλικες;

Όχι. Ο έλεγχος ανηλικότητας γίνεται στα ΚΕΠΥ σε προγενέστερο στάδιο του ελέγχου για πιθανά θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Ερ29α. Εάν ναι, περιγράψτε με συντομία σε τι διαφέρουν.

*Ερ30. Υπάρχουν διαφορετικά πρωτόκολλα ή / και πρακτικές για άνδρες και γυναίκες;
Όχι.*

Ερ30α. Εάν ναι, περιγράψτε με συντομία σε τι διαφέρουν.⁴³

⁴¹ Σε ορισμένα κράτη (μέλη), οι υπήκοοι τρίτων κρατών δεν κρατούνται εν αναμονή της επιστροφής τους, ενώ σε ορισμένα κράτη (μέλη), κρατούνται σε τακτικές φυλακές ή στα κέντρα υποδοχής μεταναστών. Οι περιπτώσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω μελέτης και μόνο οι εγκαταστάσεις κράτησης θα πρέπει να περιληφθούν.

⁴² Π.χ. ασυνόδευτοι ανήλικοι, παιδιά, γυναίκες, γυναίκες από συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, γυναίκες ή παιδιά που όταν περιγράφουν το δρομολόγιο που ακολούθησαν από τη χώρα προέλευσής τους στο κράτος-μέλος, αναφέρουν ένα δρομολόγιο που είναι γνωστό ότι χρησιμοποιείται από διακινητές.

⁴³ Π.χ. μόνο γυναίκες αξιωματικοί μπορούν να πραγματοποιήσουν διαλογή / αξιολόγηση των γυναικών.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Ερ31. Ποια είναι τα επόμενα βήματα όσον αφορά την αξιολόγηση και την αναγνώριση;

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2^α του Ν. 3386/2005 ο χαρακτηρισμός «θύμα εμπορίας ανθρώπων», αποδίδεται με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, τόσο αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης για έγκλημα που προβλέπεται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., όσο και πριν ασκηθεί ποινική δίωξη για κάποιο από αυτά τα αδικήματα. Στην τελευταία περίπτωση, για την έκδοση της εν λόγω Πράξης απαιτείται έγγραφη γνωμοδότηση, που συντάσσεται από δύο επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του ΠΔ 233/2003, όπως αυτό ισχύει, ή σε ΜΚΟ ή στο ΔΟΜ ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το Κράτος φορείς προστασίας και αρωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του εν λόγω ΠΔ. Η Πράξη χαρακτηρισμού εκδίδεται και όταν το θύμα δεν συνεργάζεται με τις διωκτικές Αρχές, σε όσες περιπτώσεις ο ανωτέρω Εισαγγελέας κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι συντρέχουν οι όροι του άρθρου 1 παρ. 2 του ΠΔ 233/2003 ή ότι το θύμα δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειας του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσης του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτό δεν προστατευθεί ή εάν απελαθεί, αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα.

Ερ31α. Χρησιμοποιείται ένα τυποποιημένο σύνολο δεικτών για την εκτίμηση του κατά πόσον το ενδεχόμενο θύμα θα πρέπει να αναγνωριστεί ως θύμα;

Όχι.

- α. Εάν ναι, παρακαλούμε να παρέχετε περαιτέρω λεπτομέρειες, εφόσον η πληροφορία αυτή δεν θεωρείται ευαίσθητο δεδομένο.*

Ερ31β. Υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί⁴⁴ που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση του κατά πόσον ένα εν δυνάμει θύμα θα πρέπει να αναγνωριστεί ως τέτοιο;

Όχι.

- α. Εάν ναι, ποια είναι αυτά;*

- β. Εάν όχι, γιατί όχι;⁴⁵*

3.2 Παραπομπή (ενδεχόμενων) θυμάτων στα κέντρα υποδοχής / εγκαταστάσεις κράτησης

Ερ32. Ποια είναι τα επόμενα βήματα όσον αφορά την παραπομπή;

- α. Στο (πιθανό) θύμα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του /της και τις δυνατότητές του/της, αλλά αυτός / αυτή πρέπει να κινήσει τις εναλλακτικές διαδικασίες μόνος του / της (ενδεχομένως με τη βοήθεια του νόμιμου εκπροσώπου του/της).*

Σύμφωνα με το άρθρο 11, παρ.1 του Ν. 3907/2011 οι υπηρεσίες πρώτης υποδοχής ενημερώνουν τους υπηκόους τρίτων χωρών για τα δικαιώματα και

⁴⁴ Π.χ. συνεντεύξεις.

⁴⁵ Π.χ. νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι η παραμικρή ένδειξη ότι ένα άτομο μπορεί να είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι επαρκής για την αυτόματη αναγνώριση.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

τις υποχρεώσεις τους.

β. Ο διευθυντής του κέντρου υποδοχής / κράτησης ή άλλο σημείο επαφής σε αυτές τις δομές έρχεται σε επαφή με τις αρμόδιες αρχές για τον προσδιορισμό περιόδου περίσκεψης ή για την παροχή άδειας παραμονής. (Εάν ναι, παρακαλώ να αναλυθεί περαιτέρω).

Σύμφωνα με το Άρθρο 11, παρ. 2^ς «Ο επικεφαλής του Κέντρου ή της Μονάδας Πρώτης Υποδοχής, ύστερα από εισήγηση του προϊσταμένου του κλιμακίου ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης παραπέμπει τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες στον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η συνέχεια της θεραπευτικής αγωγής στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται. Ως ευάλωτες ομάδες νοούνται για τις ανάγκες του παρόντος ... ζ) τα θύματα εμπορίας ανθρώπων». Ακολουθώντας, αναφορικά με το ποιος είναι ο κατάλληλος φορέας κοινωνικής στήριξης ή προστασίας εφαρμόζεται το ΠΔ 233/2003 το οποίο ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις παροχής αρωγής και προστασίας στα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

γ. Υπάρχει ένας κεντρικός εθνικός μηχανισμός αναφοράς/παραπομπής / συντονισμού / σημείο επαφής που τον / την βοηθά. (Εάν ναι, παρακαλώ να αναλυθεί περαιτέρω).

Σύμφωνα με το νόμο, την παραπομπή σε κατάλληλη δομή την κάνει ο επικεφαλής του κέντρου.

Ερ33. Τα συστήματα εντοπισμού και παραπομπής των φορέων στα κέντρα υποδοχής ή τις εγκαταστάσεις κράτησης που αφορούν στις διαδικασίες για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων έχουν αξιολογηθεί στο κράτος μέλος σας;⁴⁶

Κατόπιν έρευνας των πηγών δεν βρέθηκε αναφορά σχετικά με την αξιολόγηση των μεθόδων παραπομπής των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στα κέντρα κράτησης. Αναφορικά με την αξιολόγηση των συστημάτων εντοπισμού και παραπομπής των φορέων στα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής δεδομένου ότι το πρώτο εξ αυτών ξεκίνησε την πιλοτική του λειτουργία τον Μάρτιο του 2013 κρίνεται ότι δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία για την πραγματοποίηση αξιολόγησης.

Ερ33α. Εάν ναι, πόσο καλά θεωρείται ότι λειτουργούν; Παραθέστε στοιχεία.

Ερ33β. Παρακαλείσθε να παρέχετε οποιαδήποτε άλλη ένδειξη της αποτελεσματικότητας (ή μη) των εν λόγω μηχανισμών παραπομπής.

3.3 Ο ρόλος άλλων φορέων

Ερ34. Υπάρχουν άλλοι φορείς που έρχονται σε επαφή με τους αιτούντες και τους απορριφθέντες αιτούντες - π.χ. νόμιμοι εκπρόσωποι, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ιατρικό προσωπικό – οι οποίοι να ερευνούν επίσημα και να ανιχνεύουν (ενδεχόμενα) θύματα ανάμεσα στους υπηκόους τρίτων χωρών που βρίσκονται σε διαδικασία διεθνούς προστασίας και / ή σε διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής και να τα παραπέμπει σε άλλες αρμόδιες αρχές για την

⁴⁶ Για παράδειγμα, αν υπάρχει, ένας εθνικός μηχανισμός παραπομπής ή (άλλος) μηχανισμός συντονισμού έχει αξιολογηθεί;

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

αναγνώριση και την παροχή βοήθειας;⁴⁷

Υπάρχουν οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που επισκέπτονται κέντρα κράτησης, η πρόσβαση όμως στους χώρους αυτούς δεν είναι ελεύθερη, αλλά απαιτείται προηγούμενη άδεια.

Ερ34α. Εάν ναι, περιγράψτε τους μηχανισμούς εντοπισμού.

Το ελληνικό παράρτημα της ΜΚΟ Α21 στη Θεσσαλονίκη πραγματοποιεί επισκέψεις στο κέντρο κράτησης γυναικών κοντά στη Θεσσαλονίκη δύο φορές την εβδομάδα με έναν κοινωνικό λειτουργό, και ενίοτε και με δικηγόρο, για να αναζητήσει πιθανά θύματα εμπορίας ανάμεσα στις κρατούμενες.

Ερ34β. Εάν ναι, περιγράψτε τι συμβαίνει αναφορικά με την παραπομπή τους.

Όταν η Α21 εντοπίσει γυναίκες που θεωρεί ότι είναι θύματα/πιθανά θύματα, υποβάλλει τις πληροφορίες στο διευθυντή του κέντρου κράτησης και στο Τμήμα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων/Υποδιεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Θεσσαλονίκης.⁴⁸

Ενότητα 4 Εκπαίδευση

Ερ35. Τι οδηγίες και τί εκπαίδευση λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές (και προαιρετικά άλλοι φορείς) σχετικά με τον εντοπισμό και την αναγνώριση των θυμάτων; Παρακαλείσθε να προσδιορίσετε τα ακόλουθα για κάθε τύπο περιγραφόμενης εκπαίδευσης:

a. Περιεχόμενο εκπαίδευσης, ειδικότερα:

i. Δείκτες εντοπισμού /αναγνώρισης θυμάτων.

Ναι. Εδώ πρέπει να διευκρινιστεί ότι δεν υπάρχουν επίσημα υιοθετημένοι δείκτες αναγνώρισης. Υπάρχει όμως ένα φυλλάδιο της Ελληνικής Αστυνομίας,⁴⁹ σε 13 γλώσσες, που δίνεται σε θύματα/πιθανά θύματα εμπορίας και περιλαμβάνει ορισμένους δείκτες με τη μορφή ερωτήσεων προκειμένου να διευκολύνει την αυτό-αναφορά των θυμάτων.

ii. Τεχνικές ανάλυσης χαρακτηριστικών/ προφίλ.

Ναι.

iii. Ευαισθητοποιημένες προσεγγίσεις σχετικά με το φύλο κατά την εμπλοκή με τα θύματα.

Προβλέπεται στο μέλλον.

iv. Οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συνεργασία με τα (δυννητικά)

⁴⁷ Περιγράψτε **μόνο** τον εντοπισμό ανάμεσα στους υπηκόους τρίτων χωρών κατά τις διαδικασίες διεθνούς προστασίας / αναγκαστικής επιστροφής, και όχι τον εντοπισμό γενικά.

⁴⁸ Συνέντευξη με την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής.

⁴⁹ Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <http://www.astynomia.gr/images/stories/2009/DIAFOR09/hellasANTITRAF.pdf>

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

θύματα.

Προβλέπεται στο μέλλον.

ν. Άλλες (παρακαλείσθε να περιγράψετε εν συντομία).

β. Τύπος ενδιαφερόμενων μερών που εκπαιδεύονται.

Χειριστές αιτημάτων για διεθνή προστασία της Υπηρεσίας Ασύλου, δικαστές εισαγγελείς, στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας.

γ. Είδος εκπαίδευσης / προσανατολισμού (π.χ. ενότητα κατάρτισης, εργαστήρια εκπαίδευσης, εξετάσεις, κατευθυντήριες γραμμές, Φυλλάδια, άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)).

Η εκπαίδευση που παρέχεται από το EASO βασίζεται σε διαδικτυακή πλατφόρμα, όπου οι εκπαιδευόμενοι μελετούν την ύλη, κάνουν ασκήσεις εμπέδωσης και υποβάλλουν εργασίες. Η εκπαιδευτική ενότητα ολοκληρώνεται με εκπαίδευση δια ζώσης από εκπαιδευτές πιστοποιημένους από το EASO. Οι Έλληνες εισαγγελείς και δικαστές λαμβάνουν μια αρχική εκπαίδευση στο πλαίσιο της φοίτησής τους στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών σχετικά με την ταυτοποίηση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Η εκπαίδευση αυτή ενισχύεται ετησίως μέσα από επιμορφωτικά σεμινάρια. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Frontex γίνεται επιμόρφωση σε στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας όπου δίνεται έμφαση στην αναγνώριση των σταδίων της εμπορίας ανθρώπων, στο γεωγραφικό προσδιορισμό αυτής, στην εμπορία ανθρώπων σε αντιδιαστολή με τη λαθραία διακίνηση ανθρώπων, στην εμπορία παιδιών, στην αναγνώριση των θυμάτων και των δραστών της εμπορίας ανθρώπων καθώς και στη μέθοδο διεξαγωγής συνέντευξης σε πιθανά θύματα εμπορίας ανθρώπων.

δ. Αρχή / οργανισμός που παρείχε την εκπαίδευση.

Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, ΔΟΜ, Frontex, EASO, Εθνικός Συντονιστικός Μηχανισμός Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων του Υπουργείου Εξωτερικών, Αστυνομική Ακαδημία της Ελληνικής Αστυνομίας, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για του Πρόσφυγες.

ε. Συχνότητα της εκπαίδευσης (π.χ. ετησίως, εφάπαξ, εισαγωγική εκπαίδευση, κλπ.).

Ετήσια και μερικές φορές εφάπαξ.

στ. Αν η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική.

Ναι η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική για Αστυνομία, Αστυνομικές Σχολές, Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, Υπηρεσία Ασύλου.

Ερ36α. Παρακαλείσθε ειδικότερα να περιγράψετε εάν το Κράτος Μέλος σας οργάνωσε κοινές εκπαιδεύσεις εκπαιδευομένων με διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα - π.χ. προσωπικού που εμπλέκεται στις διαδικασίες διεθνούς προστασίας, την αναγκαστική επιστροφή και εκείνων για τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων

Δεν έχουν οργανωθεί ακόμη κοινές εκπαιδεύσεις που να περιλαμβάνουν το προσωπικό που εμπλέκεται σε διαφορετικά στάδια των διαδικασιών διεθνούς προστασίας. Όμως

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

στο πλαίσιο του επιχειρησιακού σχεδίου ΙΛΑΕΙΡΑ της Ελληνικής Αστυνομίας,⁵⁰ έχουν οργανωθεί τα προηγούμενα έτη εκπαιδεύσεις και ασκήσεις με τη συμμετοχή δικαστών, εισαγγελέων, ΜΚΟ, αξιωματικών του στρατού και του λιμενικού, κρατικών και μη κρατικών φορέων αρωγής και φροντίδας κλπ.

Ερ36β. Ειδικότερα περιγράψτε εάν το Κράτος Μέλος σας έχει οργανώσει διεπιστημονική κατάρτιση – π.χ. παρεχόμενη από εύρος εμπειρογνώμονες.

Όχι.

Ενότητα 5
Στατιστικά Στοιχεία

Ερ37. Έχει διεξαχθεί στο Κράτος Μέλος σας κάποια έρευνα σχετική με την έκταση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που βρίσκονται σε διαδικασία παροχής διεθνούς προστασίας ή σε διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής; Ναι/ Όχι

Όχι.

Ερ37α. Εάν ναι, περιγράψτε το εν συντομία εδώ, δίνοντας παραπομπή της μελέτης, τους στόχους της, και κάποιες βασικές διαπιστώσεις σχετικά με την παρούσα μελέτη.

Ερ38. Παρακαλείσθε να συμπληρώσετε τον Πίνακα 1 κατά το μέρος που διαθέτετε τα αντίστοιχα στοιχεία, στη βάση ισχυόντων στατιστικών στο Κράτος (Μέλος) σας.

Ενότητα 6
Συμπεράσματα

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί μια επικερδή «βιομηχανία», με την Ελλάδα να αποτελεί, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, χώρα προορισμού αλλά και διέλευσης θυμάτων προς τα υπόλοιπα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα τελευταία χρόνια οι προσπάθειες του Έλληνα νομοθέτη στην αντιμετώπιση του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων δεν στοχεύουν μόνο στην τιμωρία των δραστών και την πρόληψη του εγκλήματος, αλλά και στην προστασία και την αρωγή των θυμάτων, μέσω παροχής εξειδικευμένης φροντίδας, αρωγής και προστασίας σε όλα τα στάδια που ακολουθούν μετά τον εντοπισμό τους. Το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο έχει εναρμονιστεί σε μεγάλο βαθμό με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αποτέλεσμα να διορθώνονται με γοργούς ρυθμούς οι ελλείψεις και τα προβλήματα που υπήρχαν μέχρι πρότινος. Πλέον με το Ν. 3907/2011⁵¹ και τα ΠΔ 114/2010⁵², 113/2013⁵³, και 141/2013 διασφαλίζεται και διευκολύνεται η άσκηση του δικαιώματος υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας, και

⁵⁰ Περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση:

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1717&Item

⁵¹ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 5.

⁵² ΠΔ 114/2010 (ΦΕΚ Α΄ 195/22.11.2010) «Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας» σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ.

⁵³ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 4.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

παρέχεται σειρά διαδικαστικών εγγυήσεων στον αιτούντα σχετικά με την εξέταση του αιτήματός του. Με το Ν. 3386/2005⁵⁴ τα θύματα που έχουν αναγνωρισθεί επισήμως με Πράξη του Εισαγγελέα δικαιούνται άδεια διαμονής, είτε εκφράζουν την επιθυμία τους να συνεργαστούν με τις αρχές, είτε όχι. Το θύμα αντιμετωπίζεται ως ένα πρόσωπο του οποίου προσβλήθηκαν τα θεμελιώδη δικαιώματα και ως τέτοιο πλέον προστατεύεται χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη συνεργασία του με τις διωκτικές αρχές. Καθώς όμως, η αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας απαιτεί χρόνο προκειμένου να οικοδομηθούν οι κατάλληλες δομές, να διαμορφωθούν οι δέουσες συνεργασίες μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών και να εκπαιδευτούν οι υπάλληλοι, τα προβλήματα που παρουσιάζονται σήμερα και έχουν να κάνουν κυρίως με τον εντοπισμό και την αναγνώριση των θυμάτων σωματεμπορίας, δύνανται να ξεπεραστούν μέσα από τον καλύτερο συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων. Η ψήφιση του Ν. 4198/2013 με τον οποίο εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο με την Οδηγία 2011/36/ΕΕ συμβάλλει στον συντονισμό των διαφορετικών αρχών, υπηρεσιών και μη κρατικών φορέων μέσω της θεσμοθέτησης Γραφείου Εθνικού Συντονιστή στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Σήμερα το μεγαλύτερο εμπόδιο προκειμένου να παρασχεθεί η δέουσα αρωγή και προστασία στα θύματα εμπορίας ανθρώπων που είναι αιτούντες διεθνούς προστασίας έγκειται στην απουσία θεσμοθετημένων μηχανισμών εντοπισμού και αναγνώρισης. Το θύμα εντοπίζεται κυρίως μετά από δήλωση της/του ίδιας/ου ή μετά από υπόδειξη μη κυβερνητικής οργάνωσης που δραστηριοποιείται στους χώρους κράτησης. Το ίδιο πρόβλημα υφίσταται και στις περιπτώσεις των αιτούντων διεθνούς προστασίας των οποίων το αίτημα έχει απορριφθεί και βρίσκονται σε διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής. Εν προκειμένω δεν γίνεται έλεγχος για ενδείξεις εμπορίας παρά μόνο μετά από δήλωση του θύματος ή κάποιου φορέα με τον οποίο ήρθε σε επαφή το θύμα, ενώ σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος δεν δίνεται η δυνατότητα επανεξέτασης. Στην πρώτη περίπτωση, δηλαδή τη διαδικασία ασύλου, επιλεγμένοι χειριστές αιτημάτων διεθνούς προστασίας της Υπηρεσίας Ασύλου θα λάβουν σύντομα εξειδικευμένη εκπαίδευση σε τεχνικές συνέντευξης ευάλωτων ομάδων από υπαλλήλους του ΕΑΣΟ. Στη δεύτερη περίπτωση, αυτή της αναγκαστικής επιστροφής, διαδικασία για την οποία κυρίως υπεύθυνη είναι η Ελληνική Αστυνομία, δεν αναμένονται μελλοντικά μέτρα σχετικά με τη βελτίωση ή τη διευκόλυνση του εντοπισμού και της αναγνώρισης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Η απουσία αυτεπάγγελτου ελέγχου υφίσταται και στην περίπτωση θυμάτων που υπόκεινται σε επιστροφές βάσει του Κανονισμού του Δουβλίνου.

Στην περίπτωση των ανήλικων και των γυναικών που είναι θύματα εμπορίας δεν έχει υιοθετηθεί κάποιος ιδιαίτερος μηχανισμός ή κάποιος εξειδικευμένος δείκτης που να διευκολύνουν τον εντοπισμό τους από τους αρμόδιους φορείς.

Με το νέο νομικό οπλοστάσιο το θύμα εμπορίας ανθρώπων αντιμετωπίζεται ως άτομο που ανήκει σε ιδιαίτερα ευάλωτη ομάδα και χρήζει προστασίας. Με τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και από όσους άλλους εμπλέκονται στη διαδικασία αναγνώρισης ενός προσώπου ως θύματος εμπορίας ανθρώπων.

⁵⁴ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 8.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1**Πίνακας 1** – Στατιστικά στοιχεία για υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων που εντοπίστηκαν στις διαδικασίες διεθνούς προστασίας και αναγκαστικής επιστροφής.

	2008	2009	2010	2011	2012	Πηγή/ Περαιτέρω πληροφορίες
<i>Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναγνωρίζονται ως (ενδεχόμενα) θύματα και οι οποίοι έχουν <u>αποσυρθεί</u> από ή έχουν <u>διακόψει</u> τις διαδικασίες για διεθνή προστασία.</i>						
Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν αποσυρθεί από ή έχουν διακόψει τις διαδικασίες (εναρμονισμένες σε επίπεδο ΕΕ) διεθνούς προστασίας (ή - κατά περίπτωση - έχουν παραμείνει σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας) ⁵⁵ και στους οποίους έχει (αργότερα) χορηγηθεί <u>περίοδος επίσκεψης</u> ως (εν δυνάμει) θύμα εμπορίας ανθρώπων (π.χ. με βάση τις διαδικασίες που περιγράφονται στην Οδηγία 2004/81/ΕΚ, την Οδηγία 2011/36/ΕΕ ή άλλες εθνικές διατάξεις). Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να διαχωρίσετε κατά: - Φύλο, ηλικία, εθνικότητα του αναγνωριζόμενου προσώπου.						Δεν τηρούνται σχετικά στατιστικά από τις αρμόδιες αρχές.
Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν <u>αποσυρθεί</u> από ή έχουν <u>διακόψει</u> τις διαδικασίες (εναρμονισμένες σε επίπεδο ΕΕ) διεθνούς προστασίας και οι οποίοι έχουν (αργότερα) <u>αιτηθεί</u> για μια (προσωρινή ή μόνιμη) <u>άδεια διαμονής</u> ως θύμα εμπορίας ανθρώπων που συνεργάζεται με τις αρχές (δηλαδή κατά τις διαδικασίες που περιγράφονται στην Οδηγία 2004/81/ΕΚ ή εναλλακτικές διαδικασίες, όπου το κράτος (Μέλος) σας δεν εφαρμόζει την παρούσα Οδηγία). ⁵⁶						Δεν τηρούνται σχετικά στατιστικά από τις αρμόδιες αρχές.

⁵⁵ Τα μέτρα που εδώ εξαρτώνται από την απάντηση που δόθηκε από τα (Κράτη) Μέλη στην Ερ. 11^α- δηλ. εάν ο αιτών θα πρέπει να παραιτηθεί από τη διαδικασία διεθνούς προστασίας προκειμένου να του χορηγηθεί προθεσμία επίσκεψης ή/και άδεια διαμονής όπως προβλέπεται από την Οδηγία 2004/81/ΕΚ.

⁵⁶ Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχουν υπογράψει και επομένως δεν μεταφέρουν την Οδηγία 2004/81/ΕΚ. Ωστόσο, κάθε μία από αυτές

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

<p>Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να διαχωρίσετε κατά: - Φύλο, ηλικία, εθνικότητα του αναγνωριζόμενου προσώπου.</p>					
<p>Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν <u>αποσυρθεί</u> από ή έχουν <u>διακόψει</u> διαδικασίες (εναρμονισμένες σε επίπεδο ΕΕ) διεθνούς προστασίας και στους οποίους έχει (αργότερα) <u>χορηγηθεί (προσωρινή ή μόνιμη) άδεια διαμονής</u> ως θύμα εμπορίας ανθρώπων (δηλαδή σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην Οδηγία 2004/81/ΕΚ ή εναλλακτικές διαδικασίες, όπου το κράτος (Μέλος) σας δεν εφαρμόζει την παρούσα Οδηγία).</p> <p>Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να διαχωρίσετε κατά: - Φύλο, ηλικία, εθνικότητα του αναγνωριζόμενου προσώπου.</p>					<p>Δεν τηρούνται σχετικά στατιστικά από τις αρμόδιες αρχές.</p>
<p><i>Υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι αναγνωρίζονται ως (ενδεχόμενα) θύματα και οι οποίοι έχουν <u>απορριφθεί</u> από τις διαδικασίες διεθνούς προστασίας, <u>κατόπιν (τελεσίδικης) αρνητικής απόφασης.</u></i></p>					
<p>Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν <u>απορριφθεί</u> από τις διαδικασίες (εναρμονισμένες σε επίπεδο ΕΕ) διεθνούς <u>προστασίας κατόπιν (τελεσίδικης) αρνητικής απόφασης</u> σχετικά με την αίτησή τους και στους οποίους έχει (αργότερα) ⁵⁷ <u>χορηγηθεί (μη εναρμονισμένο σε επίπεδο ΕΕ) καθεστώς προστασίας ή άδειας διαμονής</u> (π.χ. για ανθρωπιστικούς λόγους) ⁵⁸ ως θύματα εμπορίας ανθρώπων (π.χ. για ανθρωπιστικούς λόγους).</p>					<p>Δεν τηρούνται σχετικά στατιστικά από τις αρμόδιες αρχές.</p>

προσφέρει εναλλακτικές διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών διαμονής.

⁵⁷ Σημείωση: σε ορισμένα κράτη (Μέλη), όπου όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών που υποβάλλουν αίτηση για διεθνή προστασία αξιολογούνται με βάση όλες τις κατηγορίες διεθνούς προστασίας ταυτόχρονα στην ίδια διαδικασία, αυτή η αναφορά σε δύο ξεχωριστές διαδικασίες μπορεί να μην είναι σχετική. Κράτη (Μέλη) δεν είναι κράτη με ενιαία διαδικασία δεν απαιτείται να δώσουν μια απάντηση εδώ, και μπορεί να δηλωθεί "Δεν εφαρμόζεται" στο κουτί.

⁵⁸ Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να προσδιορίσετε τον τύπο παρεχόμενης προστασίας / άδειας διαμονής.

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

<p>Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να διαχωρίσετε κατά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Φύλο, ηλικία, εθνικότητα του αναγνωριζόμενου προσώπου. 					
<p>Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν <u>απορριφθεί</u> από τις διαδικασίες (εναρμονισμένες σε επίπεδο ΕΕ) διεθνούς προστασίας μετά από <u>αρνητική απόφαση</u> και στους οποίους - μετά από επίσημες διαδικασίες αναγνώρισης - (αργότερα) έχει <u>χορηγηθεί μια περίοδος περίσκεψης</u> ως (εν δυνάμει) θύμα εμπορίας ανθρώπων (π.χ. στο πλαίσιο των διαδικασιών που περιγράφονται στην Οδηγία 2004/81/ΕΚ ή την Οδηγία 2011/36/ΕΕ ή άλλες εθνικές διατάξεις).</p> <p>Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να διαχωρίσετε κατά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Φύλο, ηλικία, εθνικότητα του αναγνωριζόμενου προσώπου. 					<p>Δεν τηρούνται σχετικά στατιστικά από τις αρμόδιες αρχές.</p>
<p>Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν <u>απορριφθεί</u> από τις διαδικασίες (εναρμονισμένες σε επίπεδο ΕΕ) διεθνούς προστασίας μετά από <u>αρνητική απόφαση</u> και στους οποίους - μετά από επίσημες διαδικασίες αναγνώρισης - (αργότερα) έχει <u>χορηγηθεί άδεια διαμονής</u> ως θύμα <u>εμπορίας ανθρώπων</u> (δηλαδή κάτω από διαδικασίες που περιγράφονται στην οδηγία 2004/81/ΕΚ ή εναλλακτικές διαδικασίες, όπου το κράτος (Μέλος) σας δεν εφαρμόζει την παρούσα Οδηγία).</p> <p>Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να διαχωρίσετε κατά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Φύλο, ηλικία, εθνικότητα του αναγνωριζόμενου προσώπου. 					<p>Δεν τηρούνται σχετικά στατιστικά από τις αρμόδιες αρχές.</p>
<p>Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις παραπομπές σε εθνικούς μηχανισμούς παραπομπής (όπου υπάρχουν στα κράτη (Μέλη)).</p>					

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

<p>Εάν ένας Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς/Παραπομπής (ΕΜΠ) υπάρχει στο κράτος (Μέλος) σας, παρακαλούμε να παρέχετε στατιστικά στοιχεία σχετικά με:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που παραπέμφθηκαν από τις αρχές που είναι αρμόδιες για την <u>εξέταση και λήψη απόφασης σχετικά με τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας</u> στον ΕΜΠ. - Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που παραπέμφθηκαν από τις αρχές που είναι αρμόδιες για την <u>επιβολή αναγκαστικών επιστροφών</u> στον ΕΜΠ. - Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που παραπέμφθηκαν από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη <u>διαχείριση των κέντρων υποδοχής</u> στον ΕΜΠ. - Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που παραπέμφθηκαν από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη <u>διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης</u> στον ΕΜΠ. - Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που παραπέμφθηκαν από <u>νόμιμους αντιπροσώπους</u> στον ΕΜΠ. - Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που παραπέμφθηκαν από την <u>κοινωνία των πολιτών</u> στον ΕΜΠ. - Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που παραπέμφθηκαν από <u>άλλους φορείς</u> στον ΕΜΠ. <p>Όπου είναι δυνατόν, παρακαλείστε να διαχωρίσετε κατά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Φύλο, ηλικία, εθνικότητα του αναγνωριζόμενου προσώπου. 						<p>Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς βλ.ερ.3. Συστάθηκε το 2009 και δεν τηρεί σχετικά στατιστικά.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

<i>Γενικά Στατιστικά Στοιχεία.</i> ⁵⁹						
Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους έχει χορηγηθεί (μη εναρμονισμένο σε επίπεδο ΕΕ) καθεστώς προστασίας ή άδεια διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων (π.χ. για ανθρωπιστικούς λόγους). ⁶⁰				-	-	Το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν τηρεί συγκεντρωτικά στατιστικά αναφορικά με τους υπηκόους ξένων χωρών που τους έχει χορηγηθεί περίοδος περίσκεψης.
Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους έχει χορηγηθεί μια περίοδο περίσκεψης ως θύμα εμπορίας ανθρώπων (π.χ. με βάση τις διαδικασίες που περιγράφονται στην οδηγία 2004/81/ΕΚ ή την οδηγία 2011/36/ΕΕ).						
Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων (δηλαδή σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην Οδηγία 2004/81/ΕΚ ή εναλλακτικές διαδικασίες, όπου το κράτος (Μέλος) σας δεν εφαρμόζει την παρούσα Οδηγία). ⁶¹	68	74	84	72	68	

⁵⁹ Ο σκοπός της παρουσίασης αυτών των γενικών στατιστικών είναι να δοθεί η δυνατότητα να παρουσιαστούν τα παραπάνω στοιχεία ως ποσοστό ευρύτερων ομάδων (πιθανών) θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.

⁶⁰ Όπου είναι δυνατόν εξειδικεύστε το είδος του παρεχόμενου καθεστώτος.

⁶¹ Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

<p>Αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν παραπεμφθεί σε διαδικασίες για θύματα εμπορίας ανθρώπων μέσω ΕΜΠ.</p>					<p>Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς βλ.ερ.3. Συστάθηκε το 2009 και δεν τηρεί σχετικά στατιστικά.</p>
---	--	--	--	--	---

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

Πηγές

Νομοθεσία

1. **N. 2910/2001** «Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις», [ΦΕΚ Α'91/2.5.2001]
2. **N. 3064/2002** «Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών», [ΦΕΚ Α' 248/15.10.2002]
3. **N. 3386/2005** «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια», [ΦΕΚ Α' 212/23.08.2005]
4. **N. 3875/2010** «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις», [ΦΕΚ Α' 158/20.9.2010]
5. **N. 3907/2011** « Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ: «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη- μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» και λοιπές διατάξεις», [ΦΕΚ Α' 7/26.01.2011]
6. **N. 4052/2012** «Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου 4046/2012», [ΦΕΚ Α' 41/01.03.2012]
7. **N. 4198/2013** «Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις», [ΦΕΚ Α' 215/11.10.2013]
8. **ΠΔ 233/2003** «Προστασία και αρωγή κατά το άρθρο 12 του ν. 3064/ 2002 (ΦΕΚ 248 Α') στα θύματα των εγκλημάτων των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005», [ΦΕΚ Α' 204/28.08.2003]
9. **ΠΔ 114/2010** «Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας», σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ, [ΦΕΚ Α' 195/22.11.2010]
10. **ΠΔ 116/2012** «Τροποποίηση του ΠΔ 114 /2010 «Παράταση της κράτησης των

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

αιτούντων άσυλο έως και ένα χρόνο», [ΦΕΚ Α' 201/19.10.2012]

11. ΠΔ 113/2013 «Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα», [ΦΕΚ Α' 146/14.06.2013]
12. ΠΔ 141/2013 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/95/ΕΚ του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (L 304/30.9.2004)», [ΦΕΚ Α, 152/21/10.2013]
13. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. [343/2003](#) του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2003 «για τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας».
14. Οδηγία 2004/81/ΕΚ της 29ης Απριλίου 2004 «Σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργιας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές».
15. Οδηγία 2011/36/ΕΕ «για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου».

Άλλες Πηγές

1. Ελληνική Αστυνομία, *Ενημερωτικό Δελτίο με χρήσιμες πληροφορίες (για τις περιπτώσεις του Ν. 3064/2002 και ΠΔ 233/2003)*:

<http://www.astynomia.gr/images/stories/2009/DIAFOR09/hellasANTITRAF.pdf>

2. Ελληνική Αστυνομία, *Επιχειρησιακό Σχέδιο «ΙΑΕΙΡΑ»*

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1717&Item

3. Υπουργείο Εσωτερικών, Γενική Γραμματεία Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής, Γενική Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης :

http://www.yypes.gr/el/Generalsecretariat_PopulationSC/general_directorate_migration/diefthinsi_metanastefitikis_politikhs/

Αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε διαδικασίες διεθνούς προστασίας (άσυλο) και αναγκαστικών επιστροφών

4. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Νομοθετικό Έργο:

<http://www.ministryofjustice.gr/site/el/%CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9C%CE%95%CE%A1%CE%A9%CE%A3%CE%97/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%88%CF%81%CE%B3%CE%BF.aspx>

5. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Έκθεση πεπραγμένων για το 2012 διαθέσιμη στη διεύθυνση:

http://www.ekka.org.gr/portal_docs/forceaccount/picture/19_1062.pdf

Συνηντεύξεις

1. Υπηρεσία Ασύλου
2. Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής
3. Υπουργείο Εσωτερικών
4. Ελληνική Αστυνομία
5. Υπουργείο Εξωτερικών/Εθνικός Συντονιστικός Μηχανισμός για την Παρακολούθηση και την Καταπολέμηση της Παράνομης Διακίνησης Ανθρώπων